

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ

**ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΥΓΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΠΟΛΥΠΛΟΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗΣ ΑΦΗΓΗΣΗΣ
ΣΕ ΥΓΙΗ ΕΝΗΛΙΚΟ ΠΛΗΘΥΣΜΟ ΗΛΙΚΙΑΣ 40-50
ΕΤΩΝ: ΠΙΛΟΤΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ**

**COMPLEXITY OF NARRATION AND IMAGE
DESCRIPTION IN A HEALTHY ADULT POPULATION
BETWEEN THE AGES OF 40-50 YEARS OLD: PILOT
RESULTS**

*Φοιτήτριες : Κοντογεωργοπούλου Μαρία
Χρονοπούλου Διονυσία*

Επιβλέπων : Δρ. Αιμιλία Μίχου

ΠΑΤΡΑ,

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ, 2020

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ..... σελ 3

ABSTRACT σελ 5

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....σελ 7

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΤΙ ΟΡΙΖΕΤΑΙ Η ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΑΦΗΓΗΣΗ ΜΕΣΩ ΕΙΚΟΝΑΣ

1.1 ΟΡΙΣΜΟΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗΣ ΕΙΚΟΝΑΣ-ΟΡΙΣΜΟΣ ΑΦΗΓΗΣΗΣ ΜΕΣΩ ΕΙΚΟΝΑΣ (σελ10)

1.2 ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΙΚΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΙΕΜΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΙΚΟΝΑΣ (σελ11)

1.3 ΤΡΕΙΣ ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΡΙΩΝ ΣΤΑΘΜΙΣΜΕΝΩΝ ΤΕΣΤ ΑΦΑΣΙΑΣ ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΑΦΗΓΗΣΗ ΛΟΓΟΥ (σελ11)

1.4 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ-ΤΙ ΟΡΙΖΟΥΝ ΟΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ ΩΣ ΚΥΡΙΑ ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ (σελ14)

1.5 ΧΡΗΣΙΜΑ ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΓΙΑ ΕΝΗΛΙΚΕΣ ΠΟΥ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΥΝ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΙΚΟΝΩΝ (σελ17)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ-ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (σελ23)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΜΕΘΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

3.1 ΕΙΔΟΣ ΜΕΛΕΤΗΣ (σελ24)

3.2 ΤΟ ΔΕΙΓΜΑ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ (σελ25)

3.3 ΤΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ (σελ26)

3.4 ΧΡΟΝΟΣ ΚΑΙ ΧΩΡΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ (σελ30)

3.5 ΠΛΟΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΕΡΕΥΝΑΣ (σελ32)

3.6 ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕΤΡΗΣΕΩΝ (σελ33)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ/ΣΥΣΧΕΤΙΣΕΙΣ ΜΕΒΛΗΤΩΝ

4.1 ΣΚΟΠΟΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ (σελ36)

4.2 ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ (σελ37)

4.3 ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΕΡΩΤΗΜΑ 1 (σελ41)

4.4 ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΕΡΩΤΗΜΑ 2 (σελ41)

4.5 ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΥ ΕΡΩΤΗΜΑ 3 (σελ45)

4.6 ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΕΡΩΤΗΜΑ 4 (σελ47)

4.7 ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ 5 (σελ49)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ-ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ (σελ51)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ (σελ56)

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Εισαγωγή: Η παρούσα ερευνητική εργασία είναι βασισμένη στην ανάλυση του περιγραφικού και αφηγηματικού λόγου μέσω εικόνας. Η περιγραφή της εικόνας παρέχει μια έγκυρη προσέγγιση για τη δειγματοληψία λόγου (Cooper, 1990), επιτρέπει τη σύγκριση των επιδόσεων εντός και μεταξύ ομάδων (Mackenzie et al., 2007), και μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως δείκτης εκτίμησης της γλωσσικής ικανότητας με την πάροδο του χρόνου. Η περιγραφή μιας σκηνής εξετάζει και αξιολογεί το σημασιολογικό περιεχόμενο, σύνταξη και πραγματολογική χρήση του λόγου και εμπλέκει το άτομο σε ατομική ερμηνεία και αυθόρμητες περιγραφές.

Σκοπός: Ο σκοπός της συγκεκριμένης έρευνας ήταν να αναλυθεί το δείγμα λόγου και να γίνει διερεύνηση του ερωτήματος αν κάποιες συγκεκριμένες μεταβλητές επηρεάζουν την απόδοση περιγραφής βάση δείγματος λόγου. Ειδικότερα αυτές οι μεταβλητές είναι: το μορφωτικό/εκπαιδευτικό υπόβαθρο, τα έτη εργασίας, η ηλικία, η ψυχολογική κατάσταση των συμμετεχόντων, η γνωστική ικανότητα, ο χρόνος δαπάνης στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, ο τρόπος ενημέρωσης, η ανάγνωση βιβλίων, το ιστορικό πιθανής διαταραχής λόγου και ομιλίας, καθώς και η πολυπλοκότητα της εικόνας.

Μεθοδολογία: Η έρευνα βασίστηκε στην ανάλυση δειγμάτων λόγου από συμμετέχοντες που ανήκουν στο ηλικιακό εύρος των 40-50 ετών. Αυτό ορίστηκε ως πρώτη απαραίτητη προϋπόθεση ενώ η δεύτερη αναγκαία προϋπόθεση ήταν όλοι οι συμμετέχοντες να είναι σωματικά και νοητικά υγιείς. Τα άτομα αυτά κλήθηκαν αρχικά να συμπληρώσουν ένα συνεναιτικό έγγραφο, τις απαντήσεις ενός γενικού ερωτηματολογίου καθώς και να απαντήσουν στις ερωτήσεις της κλίμακας Άγχους και Κατάθλιψης (HADS) και να συμπληρώσουν τις δοκιμασίες Montreal Cognitive Assessment (MoCa) και Mini-Mental State Examination (MMSE). Έπειτα προχωρούσαν στην περιγραφή τριών εικόνων, οι οποίες ήταν συγκεκριμένα οι: Cookie Theft, η εικόνα για τη δοκιμασία περιγραφής από το τεστ Aphasia Screening Test (AST) και η εικόνα για τη δοκιμασία περιγραφής από το Comprehensive Aphasia Test (CAT).

Αποτελέσματα: Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας διαπιστώθηκε ότι η πολυπλοκότερη και περιπλοκότερη εικόνα προς περιγραφή κρίθηκε πως ήταν η εικόνα του εργαλείου Aphasia Screening Test με βάση τις αποκρίσεις των συμμετεχόντων. Εν συνεχεία τοποθετείται η εικόνα του εργαλείου Comprehensive Aphasia Test και τέλος η εικόνα Cookie Theft. Η επίδοση των συμμετεχόντων στην αναγνώριση και περιγραφή των κύριων γεγονότων κάθε εικόνας παρουσιάζει διαφορά ανάμεσα στις τρεις εικόνες. Τέλος αναφορικά με τους ποικίλους παράγοντες που μελετήθηκαν, για να ερευνηθεί κατά πόσο αυτοί επηρεάζουν την επίδοση των υποκειμένων στην περιγραφή και αφήγηση, διαπιστώθηκε ότι άμεση επίδραση και συσχέτιση με την επίδοση είχε η ηλικία, το φύλο, το μορφωτικό επίπεδο, τα έτη εργασίας καθώς και η ψυχολογική κατάσταση των συμμετεχόντων.

Συζήτηση: Τα αποτελέσματα της συγκεκριμένης έρευνας επεκτείνουν αποτελέσματα προηγούμενης έρευνας (Παναγιώτου, Πετράκου, Πετροπούλου, 2019 – υπεύθυνη καθηγήτρια Δρ Μίχου Αιμιλία) αποδεικνύοντας ότι η ικανότητα επίδοσης στον αφηγηματικό και περιγραφικό λόγο σχετίζεται άμεσα με συγκεκριμένες μεταβλητές (ηλικία, φύλο, μορφωτικό επίπεδο, έτη εργασίας, ψυχολογική κατάσταση) ακόμα και σε μικρό δείγμα συμμετεχόντων ,συγκεκριμένου όμως ηλικιακού εύρους (40-50 ετών). Τα πορίσματα αυτά είναι ιδιαίτερα σημαντικά αφού συμβάλλουν στην δημιουργία νορμών και βάσεων δεδομένων, που ακολούθως γεννούν νέα πεδία διερεύνησης στο σχεδιασμό εργαλείων, για χρήση στο τομέα της αξιολόγησης και θεραπείας διαταραχών λόγου και ομιλίας.

Λέξεις - κλειδιά: λόγος, ομιλία, περιγραφή, αφήγηση, εικόνα, πολυπλοκότητα, υγιείς ενήλικες

ABSTRACT IN ENGLISH

Introduction: The present research work is based on the analysis of descriptive and narrative speech based on visual stimuli - picture. Picture description provides a valid approach to speech sampling (Cooper, 1990), allows the comparison of performance within and between groups (Mackenzie et al., 2007), and can be used as an indicator of language proficiency over time. The description of actions (within the picture) examines and evaluates the semantic content, syntax and pragmatologic underpinnings of speech and involves the individual in subjective interpretation and spontaneous utterings.

Purpose: The purpose of this research was to analyze the speech sample and to investigate the question as to whether certain variables affect the speech sample. In particular, these variables are: educational background, years of work, age, psychological status of the participants, cognitive ability, time spent on social media, way of information, reading books, history of possible speech disorder and speech, as well as the complexity of the image.

Methodology: The research was based on the analysis of speech samples by participants within the age range of 40-50 years of age. This was defined as the first inclusion criterion for while the second was that all participants would be physically and mentally healthy. The participants were initially asked to complete a consent form for their participation, answer a general questionnaire, answer the Hospital Anxiety and Depression Scale (HADS) questionnaire, and complete the Montreal Cognitive Assessment (MoCa) and Mini-Mental State Examination (MMSE) tests. They then proceeded to describe three images, namely the Cookie Theft, the image for the Aphasia Screening Test (AST) and the image for the Comprehensive Aphasia Test (CAT).

Results: According to the results of the research, it was found that the most complex image to describe was judged based on the participants' decision, the picture of the Aphasia Screening Test (AST) tool. The picture of the Comprehensive Aphasia Test tool was scored second placed and finally the Cookie Theft picture. The performance of the participants in the identification and description of the main events of each picture shows a difference amongst the three. Finally, with regards to the various factors

investigated, it was found that age, gender, educational level and years of work had a direct effect and correlated to the performance and the psychological state of the participants.

Discussion: The results of this research adds to previous research (Panagiotou, Petrakou Petropoulou – supervisor Dr Michou Emilia, 2019) proving that descriptive ability in is directly related to specific variables (age, gender, educational level, years of work, psychological status) even in a small sample of participants, but of a specific age range (40-50 years). These findings are particularly important as they contribute to the development of norms and base, which then give rise to new areas of research in tool design, for their use in the field of assessment and treatment of speech and language disorders.

Keywords: speech, speech, description, narrative, image, complexity, healthy adults.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η περιγραφή της εικόνας χρησιμοποιείται συχνά για την λήψη δειγμάτων αφηγηματικού λόγου τόσο από υγιείς ενήλικες κατά τη διάρκεια ζωής τους όσο και από πληθυσμούς ασθενών. Τα ερεθίσματα περιλαμβάνουν μεμονωμένες εικόνες ή/και ακολουθίες εικόνων. Η παραγωγή προφορικού αφηγηματικού λόγου περιλαμβάνει τόσο μικρο-γλωσσικές όσο και μακρο-γλωσσικές διαδικασίες. Το μικρογλωσσικό επίπεδο περιλαμβάνει λεξική επεξεργασία, οργάνωση φωνολογικών πληροφοριών σε μορφολογικές ομάδες και λέξεις, και στη συνέχεια σε συντακτικές κατασκευές (Marini & Fabbro, 2007). Από την άλλη πλευρά, οι μακρο-γλωσσικές ικανότητες σχετίζονται με την επεξεργασία του λόγου σε εκφραστικό επίπεδο. Για παράδειγμα, η συνοχή ή οι σημασιολογικές σχέσεις μεταξύ γειτονικών εκφωνήσεων, που δημιουργούνται μέσω της χρήσης λεξικών και γραμματικών μονάδων, όπως οι συζεύξεις, η παραπομπή και η έλλειψη (Halliday & Hason, 1976), είναι μια μακρο-γλωσσική ιδιότητα. Αυτές οι ιδιότητες του λόγου διαμεσολαβούν επίσης στις τοπικές συνδέσεις μεταξύ προτάσεων ή εκφράσεων μεταξύ προτάσεων σε παγκόσμιο επίπεδο, ελάχιστων σημασιολογικών μονάδων μέσα σε ένα κείμενο, για την ενσωμάτωση γλωσσικών και εννοιολογικών χαρακτηριστικών (Kintsch, 1994).

Η περιγραφή της εικόνας έχει πλεονεκτήματα σε σχέση με καθαρά αυθόρμητες εργασίες, επειδή παρέχει μια τυποποιημένη προσέγγιση για τη δειγματοληψία λόγου και ομιλίας (Cooper, 1990) και επιτρέπει σύγκριση απόδοσης εντός και μεταξύ ομάδων (Mackenzie, Brady, Norrie, & Poejianto, 2007). Οι διεργασίες περιγραφής εικόνων έχουν χρησιμοποιηθεί για τη διερεύνηση των γλωσσικών διαδικασιών. Σημαντικές είναι οι μελέτες που έχουν χρησιμοποιήσει περιγραφή εικόνας για την διερεύνηση των διεργασιών της παραγωγής προτάσεων σε υγιείς ενήλικες πιο συγκεκριμένα, είναι η ικανότητα του ατόμου να μεταδίδει κύριες ιδέες που απεικονίζονται σε εικονογραφικές σκηνές. Τα αποτελέσματα των μελετών που διερευνούν την ικανότητα συσχέτισης και μετάδοσης των βασικών ιδεών σε υγιείς ενήλικες έχουν αντικρουόμενα αποτελέσματα. Μερικοί ερευνητές δεν ανέφεραν καμία επίδραση της ηλικίας στην ικανότητα διάκρισης και μετάδοσης των κύριων ιδεών ως απάντηση σε μεμονωμένες εικόνες (Capilouto, Wright, & Wagovich, 2005; Cooper, 1990; Mackenzie, 2000), υποθέτοντας ότι οι διεργασίες περιγραφής εικόνων ενδέχεται να μην σχετίζονται με τη μνήμη των

συμμετεχόντων και τις διαδικασίες προσοχής για σύνθετα καθήκοντα επικοινωνίας όπως η συνομιλία (Mackenzie, 2000). Άλλοι ερευνητές έχουν δείξει διαφορές που σχετίζονται με την ηλικία στην ικανότητα αναμετάδοσης βασικών ιδεών, τόσο από μόνες όσο και από διαδοχικές εικόνες (Duong & Ska, 2001; Marini, Boewe, Caltagirone & Carlomagno, 2005), υποθέτοντας ότι η εξασθένηση της λειτουργικής ικανότητας της μνήμης εργασίας σε ηλικιωμένους συμμετέχοντες θα μπορούσε να εξηγήσει τις σημαντικές διαφορές που παρατηρήθηκαν μεταξύ των διαφορετικών ηλικιακών ομάδων (Marini, et al., 2005).

Παρά τα αντιφατικά αποτελέσματα, οι ερευνητές καθιστούν τις γνωστικές διαδικασίες ως κύρια διαμεσολάβηση μεταξύ των γλωσσικών απαιτήσεων και την παραγωγή αφηγηματικού λόγου. Ωστόσο, οι μετρήσεις της γνωστικής λειτουργίας δεν έχουν συμπεριληφθεί σε πολλές δημοσιευμένες εργασίες. Τα ευρήματα μπορεί να φανερώσουν επιπτώσεις στο τρόπο που οι γνωστικές διαδικασίες αλληλοεπιδρούν με τις διαδικασίες του λόγου και μπορεί να είναι χρήσιμες για τη διερεύνηση των σχέσεων μεταξύ λόγου και γνωστικών διαδικασιών σε υγιείς και ασθενείς πληθυσμούς.

Το θέμα της συγκεκριμένης πτυχιακής εργασίας αφορά την κατανόηση του ρόλου της πολυπλοκότητας εικόνων μέσω περιγραφής και αφήγησης σε υγιή πληθυσμό, ο οποίος ανήκει στο ηλικιακό εύρος μεταξύ 40 έως 50 ετών. Το δείγμα αφορά μόνο την συγκεκριμένη δεκαετία και επομένως όλα τα υποκείμενα που θα συμμετέχουν στην έρευνα αντιπροσωπεύουν ηλικίες από 40 έως 50 ετών. Κατά την διάρκεια της ερευνητικής μελέτης, θα πραγματοποιηθεί συγκέντρωση δείγματος λόγου και ομιλίας υγιή πληθυσμού κατόπιν περιγραφής τριών εικόνων διαφορετικής πολυπλοκότητας.

Σκοπός της παρούσας ερευνητικής εργασίας είναι να μελετήσει: εάν η περιγραφική παραγωγή γλωσσικού δείγματος που προήλθε από την περιγραφή τριών εικόνων διαφορετικής πολυπλοκότητας, βασιζόμενη στο περιεχόμενο της αναλογίας των κύριων γεγονότων, ποικίλλει ανάμεσα σε υγιή άτομα που ανήκουν στο ηλικιακό εύρος 40-50 ετών και πώς επηρεάζει η παρούσα γνωστική και ψυχολογική κατάσταση την επίδοση στη συγκεκριμένη δραστηριότητα. Αυτά τα αποτελέσματα θα επεκτείνουν περαιτέρω τα ευρήματα για να συμπεριλάβουν την συσχέτιση της ηλικίας και της ικανότητας αναμετάδοσης βασικών ιδεών για διαδοχικά ερεθίσματα. Αυτό θα λειτουργήσει ως έναυσμα για τη δημιουργία νορμών, κατάλληλων για τον ελληνικό

ενήλικο πληθυσμό, που θα αξιολογούν και θα αναλύουν τον λόγο και την ομιλία με περισσότερα καινοτόμα εργαλεία στο πεδίο της επιστήμης της Λογοθεραπείας .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

1.1 ΟΡΙΣΜΟΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗΣ-ΑΦΗΓΗΣΗΣ ΕΙΚΟΝΑΣ

Η περιγραφή γενικά, παραθέτει την εμφάνιση, τη διάθεση ή άλλα χαρακτηριστικά κάποιου ερεθίσματος. Το περιγραφικό κείμενο είναι αυτό που προσθέτει τις λεπτομέρειες που βοηθούν τον ομιλητή να απεικονίσει τους χαρακτήρες και τα γεγονότα στο μυαλό του. Κυριολεκτικά περιγράφει ένα άτομο, ένα μέρος ή κάποιο γεγονός. Η αφήγηση είναι η πράξη της εξιστόρησης μιας ιστορίας, συνήθως με κάποιο είδος χρονολογικής σειράς. Η αφήγηση πρώτου προσώπου παρουσιάζει την ιστορία από την άποψη ενός από τους χαρακτήρες, ενώ αυτή του τρίτου προσώπου παρουσιάζει γεγονότα από την άποψη του αφηγητή, σαν να παρακολουθεί την ιστορία που βλέπει και κατανοεί τα γεγονότα.

Η περιγραφή εικόνας συγκεκριμένα είναι μια μέθοδος που χρησιμοποιείται συνήθως για την αφηγηματική συζήτηση σε διάφορες μελέτες που διερευνούν και ασχολούνται με την παραγωγή λόγου σε διαφορετικές ηλικίες (Cannizzaro & Coelho, 2013). Οι εργασίες περιγραφής εικόνων περιλαμβάνουν την περιγραφή μιας οπτικής σκηνής σε ένα άλλο άτομο και τα ερεθίσματα περιλαμβάνουν μεμονωμένες εικόνες (Cooper, 1990; Mackenzie, 2000; Mackenzie, Brady, Norrie, & Poejianto, 2007; Marini, Boewe, Caltagirone, & Carlomagno, 2005) και/ ή ακολουθίες εικόνων (Capilouto, Wright, & Wagovich, 2005; Duong & Ska, 2001).

Η περιγραφή της εικόνας εμφανίζει πλεονεκτήματα έναντι των αυθόρμητων εργασιών (π.χ. συνομιλία, συνέντευξη) επειδή παρέχει μια έγκυρη προσέγγιση για τη δειγματοληψία λόγου (Cooper, 1990), επιτρέπει τη σύγκριση των επιδόσεων εντός και μεταξύ ομάδων (Mackenzie et al, 2007), και μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως δείκτης εκτίμησης της γλωσσικής ικανότητας με την πάροδο του χρόνου. Πιο συγκεκριμένα η εργασία περιγραφής σκηνής εξετάζει και αξιολογεί το σημασιολογικό περιεχόμενο, σύνταξη και πραγματολογική χρήση του λόγου και παρέχει το σημαντικό όφελος του περιορισμού των ερεθισμάτων- στόχου ενώ ταυτόχρονα εμπλέκει το άτομο σε ατομική ερμηνεία και αυθόρμητες περιγραφές.

1.2 ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΙΚΗ/ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΙΚΟΝΑΣ

Η περιγραφή μιας εικόνας μπορεί να πραγματοποιηθεί με αντικειμενική ή υποκειμενική κρίση. Η αντικειμενική αναφέρεται σε μια αμερόληπτη και ισορροπημένη εξωτερική κρίση που αντιπροσωπεύει γεγονότα για κάτι και είναι απαλλαγμένη από προηγούμενες εμπειρίες, προκαταλήψεις, αντιλήψεις, επιθυμίες ή γνώσεις του ομιλητή. Επομένως, είναι ανεξάρτητη στο μυαλό του συγκεκριμένου ατόμου. Καθώς οι πληροφορίες βασίζονται εξ ολοκλήρου σε γεγονότα, μπορεί να είναι παρατηρήσιμες, ποσοτικοποιήσιμες και αποδεδειγμένες. Η αντικειμενική δήλωση μπορεί να μετρηθεί, να περιγραφεί και να μιμηθεί. Παρουσιάζει απόλυτη αλήθεια και είναι απαλλαγμένη από ατομικές επιρροές, οπότε αποδεικνύεται χρήσιμη στη λογική λήψη αποφάσεων. Υποκειμενική σημαίνει έκφραση ιδεών ή απόψεων που κυριαρχούνται από τα προσωπικά συναισθήματα, τη γνώμη, τις προτιμήσεις του ομιλητή. Είναι μια ερμηνεία της αλήθειας ή της πραγματικότητας, από τη γωνία του ομιλητή, που ενημερώνει και επηρεάζει την κρίση των ανθρώπων και είναι πάντα προκατειλημμένη. Μια υποκειμενική άποψη χαρακτηρίζεται από τις προηγούμενες εμπειρίες, γνώσεις, αντιλήψεις, κατανόηση και επιθυμίες του συγκεκριμένου ατόμου. Αυτές οι δηλώσεις βασίζονται αποκλειστικά στις ιδέες ή τη γνώμη του ατόμου που τις εξωτερικεύει, καθώς δεν υπάρχει καθολική αλήθεια (Difference Between Objective and Subjective, published online: keydifferences.com).

1.3. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Οι αφηγήσεις δεν είναι απλώς περιγραφικές λίστες γεγονότων και γεγονότων, αλλά αντανακλούν επίσης τις δικές μας αναπαραστάσεις του κόσμου (Chafe, 1990). Έτσι, ο αφηγηματικός λόγος μπορεί να μας πει πολλά για το πώς αντιλαμβάνονται τα άτομα τα γεγονότα για τα οποία μιλούν. Μια μεγάλη ποικιλία δομικών (π.χ., Marini, 2012; Prins & Bastiaanse, 2004) και λειτουργικών (π.χ. Armstrong, 2000; Armstrong, Ferguson, & Simmons-Mackie, 2013) προσεγγίσεων ανάλυσης έχουν χρησιμοποιηθεί για την αξιολόγηση συγκεκριμένων γλωσσικών χαρακτηριστικών (π.χ. χρήση ρήματος ή αντωνυμιών) και σε άτομα με αφασία και στα υγιή άτομα. Ωστόσο, άτομα με αφασία που αντιμετωπίζουν εννοιολογικές βλάβες θα προβλεπόταν να κάνουν λάθη στο λόγο.

Συγκεκριμένα, παρουσιάζουν βλάβες σε μακροδομικά χαρακτηριστικά όπως επιλογή πληροφοριών και παραγγελία πληροφοριών ή / και μικροδομικά χαρακτηριστικά όπως λήψη αποφάσεων (π.χ. Cairns et al., 2007; Marshall, 2009). Οι προσεγγίσεις ανάλυσης λόγου έχουν επικεντρωθεί στην επιλογή πληροφοριών και την ποιότητα του περιεχομένου του λόγου. Οι Yorkston και Beukelman (1980) ανέλυσαν ενότητες περιεχομένου στις περιγραφές της εικόνας υγιών ατόμων και σε άτομα με γλωσσική διαταραχή (Cookie Theft; Goodglass, Barresi, & Kaplan, 1983). Οι ενότητες περιεχομένου ορίστηκαν ως «μια ομάδα πληροφοριών που εκφράζονταν πάντα ως μονάδα» (Yorkston & Beukelman, 1980, σελ. 30). Αν και αυτή η ανάλυση παρείχε πληροφορίες σχετικά με την πληροφόρηση της περιγραφής εικόνας των συμμετεχόντων, δεν αξιολογούσε εάν αυτές οι ενότητες περιεχομένου χρησιμοποιήθηκαν σε ένα πλαίσιο που περιγράφει τη σκηνή που απεικονίζεται.

Οι Nicholas and Brookshire (1993, 1995) και Richardson and Dalton (2016) ανέλυσαν το περιεχόμενο μιας περιγραφής εικόνας εστιάζοντας στις παραγόμενες έννοιες. Στις περιγραφές εικόνων των υγιών ομιλητών, ορίζουν ως έννοιες τις δηλώσεις που περιείχαν μόνο ένα κύριο ρήμα και αντιπροσωπεύουν τις βασικές πληροφορίες του απεικονιζόμενου συμβάντος (Nicholas & Brookshire, 1995). Οι Nicholas and Brookshire (1995) ρώτησαν 10 έμπειρους λογοθεραπευτές να παρέχουν μια προφορική περιγραφή της εικόνας Cookie Theft και συνέλεξαν προφορικές περιγραφές της ίδιας εικόνας από 20 υγιείς συμμετέχοντες. Αυτοί θεώρησαν ότι κάθε έννοια που αναφέρθηκε από επτά από τους 10 λογοθεραπευτές ήταν απαραίτητη για την περιγραφή της εικόνας και ως εκ τούτου αναγνωρίζεται ως κύρια ιδέα. Όταν αυτές οι έννοιες αναφέρθηκαν επίσης από τουλάχιστον 14 άτομα χωρίς προτίμηση στις προφορικές τους περιγραφές, επιβεβαιώθηκαν ως βασικές έννοιες και προστέθηκαν σε μια τελική λίστα. Έτσι προσδιορίστηκαν ορισμένες βασικές έννοιες. Σε αυτές τις μελέτες ήταν πολύ σαφώς καθορισμένες πληροφορίες (π.χ., «Η γυναίκα ασχολείται με τα πιάτα").

Ωστόσο, λόγω της μεγάλης ποικιλομορφίας στις προφορικές περιγραφές των εικόνων κάποιες βασικές έννοιες ήταν πολύ ευρείες και περιλάμβαναν μια ποικιλία εκφράσεων. Ως εκ τούτου, οι βασικές έννοιες αντιπροσωπεύουν μια ευρεία ιδέα ή οντότητα που πρέπει να αναφέρεται στην περιγραφή της εικόνας παρά μια συγκεκριμένη πρόταση ή φράση στην περιγραφή ενός συμμετέχοντα. Σε αντίθεση με το κριτήριο 70% του

Nicholas and Brookshire, οι Richardson and Dalton (2016) υποστήριξαν ότι μια έννοια θα μπορούσε να θεωρηθεί απαραίτητη όταν αναφέρεται από τουλάχιστον το 33% των συμμετεχόντων (στην ανάλυση των περιγραφών εικόνων [ιστορία της Σταχτοπούτας και Broken Window ακολουθία εικόνων] 92 συμμετεχόντων). Ωστόσο, εξέτασαν επίσης αυστηρότερα κριτήρια 50% ή 60%, και διαπίστωσαν ότι αυτά δεν οδήγησαν σε σημαντικές αλλαγές στον αριθμό των σχετικών κύριων εννοιών που παρατηρήθηκαν. Ορισμένοι συγγραφείς έχουν ακόμη εντοπίσει βασικές έννοιες με απουσία ομάδας ελέγχου (π.χ. Capilouto, Wright, & Wagovich, 2005; Ramsberger & Rende, 2002). Σε αυτές τις περιπτώσεις, ζητήθηκε από ανεξάρτητους βαθμολογητές να προσδιορίσουν έννοιες, όπως ορίζονται παραπάνω, για μια συγκεκριμένη εικόνα στόχο ή θέμα του λόγου. Κάθε έννοια που προσδιορίστηκε από τουλάχιστον δύο από τους τρεις βαθμολογητές (ή παρόμοιο ποσοστό στην περίπτωση περισσότερων βαθμολογητών) ορίστηκε τότε ως κύρια έννοια (π.χ. Capilouto et al., 2005; Ramsberger & Rende, 2002). Η προσέγγιση που προτείνουν οι Nicholas and Brookshire (1995) είναι αυτή πιο συχνά χρησιμοποιείται για τον προσδιορισμό κύριων εννοιών στο λόγο των ομιλητών με αφασία (π.χ. Capilouto et al., 2005; Carragher et al., 2015).

Ο Nicholas και Brookshire επινόησαν ένα σύνολο κανόνων που πρέπει να καθορίζουν ποιες δηλώσεις μπορούν να μετρηθούν ως κύριες έννοιες. Πρότειναν λοιπόν, εφ' όσον μια δήλωση είναι κατανοητή για έναν ακροατή που είναι εξοικειωμένος με την εικόνα-στόχο και το πλαίσιο, πρέπει να υπολογίζεται ως κύρια ιδέα. Ως εκ τούτου, τυχόν γραμματικά, φωνολογικά ή σημασιολογικά σφάλματα μπορεί να είναι αμελητέα εφόσον μεταδίδεται η γενική ιδέα (π.χ., «ο άνθρωπος που ξεραίνει τα πιάτα» αντί για «η γυναίκα στεγνώνει τα πιάτα»). Οι Nicholas και Brookshire πρότειναν δύο ανεξάρτητους κριτές που πρέπει να προσδιορίσουν τις κύριες έννοιες και να συγκρίνουν τα αποτελέσματά τους, επιλύοντας οποιαδήποτε διαφωνίες με τελική συναίνεση (Nicholas & Brookshire, 1995).

1.4 ΧΡΗΣΙΜΑ ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΠΟΥ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΥΝ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΙΚΟΝΩΝ

Υπάρχουν αρκετά λεπτομερή όργανα διαγνωστικής αξιολόγησης διαθέσιμα που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε ενήλικες και περιλαμβάνουν κατονομασία εικόνων και περιγραφή ως μέρος των δραστηριοτήτων για την αξιολόγηση του λόγου και ομιλίας. Μερικά από αυτά τα εργαλεία παρουσιάζονται παρακάτω:

1. Psycholinguistic Assessment of Language Processing in Aphasia (PALPA) (1992) J. Kay, R. Lesser, & M. Coltheart (UK). Μια εκτεταμένη αξιολόγηση που παρέχει πληροφορίες σχετικά με την ακεραιότητα του συστήματος γλωσσικής επεξεργασίας. Η γνώση παρέχει μια σταθερή βάση στην οποία μπορεί να βασίζεται ένα πρόγραμμα θεραπείας. Αξιολογεί (i) ακουστική επεξεργασία, (ii) ανάγνωση, (iii) ορθογραφία, (iv) σημασιολογία εικόνας και λέξεων και (v) κατανόηση προτάσεων.

2. The Comprehensive Aphasia Test (CAT) (2005) K. Swinburn, G. Porter, & D. Howard (UK): Η αξιολόγηση παρέχει ένα προφίλ απόδοσης σε όλους τους τρόπους παραγωγής και κατανόησης της γλώσσας, καθώς και τον εντοπισμό των σχετικών γνωστικών ελλειμμάτων. Αποκαλύπτει επίσης τον ψυχολογικό και κοινωνικό αντίκτυπο της βλάβης από την οπτική γωνία του ατόμου με αφασία. Προβλέπει και ακολουθεί αλλαγές στη σοβαρότητα με την πάροδο του χρόνου. Η γλωσσική δοκιμασία έχει σχεδιαστεί για να εκτιμά (i) γλωσσική κατανόηση, (ii) επανάληψη, (iii) παραγωγή λόγου, (iv) ανάγνωση και (v) γραφή.

3. Western Aphasia Battery - Revised (WAB) A. Kertesz (USA): Μια περιεκτική αξιολόγηση που προσδιορίζει το σύνδρομο αφασίας του ατόμου και τη σοβαρότητα της αφασίας. Ο βαθμός που αποδίδεται στην για την αυθόρμητη ομιλία, κατανόηση, επανάληψη και ονομασία συνδυάζονται για να αποδώσουν ένα ηλίκο αφασίας (AQ). Οι βαθμολογίες των δοκιμών για ανάγνωση και γραφή, πράξη και κατασκευή συνδυάζονται για να αποδώσουν φλοιώδη ηλίκο (CQ). Οι βαθμολογίες υποκειμένων για ακουστική κατανόηση, προφορική έκφραση, ανάγνωση και απόδοση γραφής μπορούν να συνδυαστούν για να αποδώσουν λεξικό ηλίκο (LQ).

4. Boston Diagnostic Aphasia Examination (BDAE) - 3η έκδοση (2001) Goodglass, Kaplan, & Barresi (ΗΠΑ): στοχεύει στη διάγνωση της παρουσίας και του τύπου του αφασικού συνδρόμου, που οδηγεί σε συμπεράσματα σχετικά με τον εγκεφαλικό εντοπισμό και τις υποκείμενες γλωσσικές διαδικασίες που μπορεί να έχουν υποστεί βλάβη και τις στρατηγικές που χρησιμοποιήθηκαν για την αντιστάθμισή τους. Μετράει της απόδοση σε ένα ευρύ φάσμα εργασιών, τόσο για τον αρχικό προσδιορισμό όσο και για τον εντοπισμό της αλλαγής με την πάροδο του χρόνου. Παρέχει ολοκληρωμένη αξιολόγηση εκείνων των στοιχείων και των υποχρεώσεων του ασθενούς σε όλους τους τομείς ως οδηγός για τη θεραπεία. Ο χρόνος διαχείρισης κυμαίνεται από 20 έως 45 λεπτά για τη συντομευμένη έκδοση, αλλά μπορεί να διαρκέσει έως και 120 λεπτά για την εκτεταμένη έκδοση της αξιολόγησης.

5. Mount Wilga High Level Language Screening Test: Οι στόχοι αυτού του τεστ είναι η αξιολόγηση των γλωσσικών δεξιοτήτων σε ένα ευρύ φάσμα και εξέταση της επίδραση της γνώσης και των συμπεριφορών χαρακτηριστικών στην επικοινωνία του ατόμου. Μια κλίμακα βαθμολογίας με ταξινόμηση σφαλμάτων, αντικατοπτρίζει την ακρίβεια, την ταχύτητα και την καταλληλότητα της γλωσσικής απόκρισης. Η νευροψυχολογική αξιολόγηση είναι απαραίτητη προκειμένου να αξιολογηθεί πλήρως η γνώση καθώς και η αξιολόγηση των πραγματολογικών δεξιοτήτων.

6. Pyramids and Palm Trees (David Howard Karalyn Patterson): Η αξιολόγηση αυτή καθορίζει το βαθμό στον οποίο ένα άτομο μπορεί να έχει πρόσβαση στη σημασιολογία από εικόνες και λέξεις. Η δοκιμή αυτή δείχνει εάν ένα θέμα έχει μια κεντρική ιδέα, ανεξάρτητη από την τροποποίηση της σημασιολογικής γνώσης. Παρέχει πληροφορίες εάν υπάρχουν συγκεκριμένες δυσκολίες στην πρόσβαση στη σημασιολογία, αποκαλύπτει την αιτία της δυσκολίας ενός ατόμου να ονομάσει ή να δείξει μια εικόνα με όνομα. Τέλος μπορεί να βοηθήσει στο σχεδιασμό κατάλληλων προγραμμάτων αποκατάστασης.

7. The Boston Naming Test (BNT): Το Boston Naming Test είναι ένα ψυχομετρικό εργαλείο που σκοπό έχει να δει εάν ο εξεταζόμενος μπορεί να ανασύρει από τη μνήμη του ονομασίες αντικειμένων που του δείχνονται σε εικόνες (σχέδια). Αναλόγως της ηλικίας και του μορφωτικού επιπέδου έχουμε διαφορετικούς σταθμισμένους μέσους όρους και τυπικές αποκλίσεις για το σκορ σε αυτό το εργαλείο.

8. Aphasia Screening Test (AST): Το Aphasia Screening Test (AST) είναι μια τυποποιημένη, περιεκτική αλλά απλή δοκιμαστική μπαταρία ελέγχου που έχει σχεδιαστεί ειδικά για χρήση με ηλικιωμένους ενήλικες με επίκτητη αφασία κατά τα πρώτα στάδια της αξιολόγησης, για τον εντοπισμό σοβαρών έως μέτριων επιπέδων γλωσσικής διαταραχής. Αποδίδει ποσοτικές και ποιοτικές πληροφορίες, παρέχοντας ένα προφίλ του ασθενή στο οποίο θα βασιστεί η ο σχεδιασμός της θεραπείας.

Τα παρακάτω είναι γνωστικά τεστ που αξιολογούν και τομείς της γλώσσας:

1.Cognitive-Linguistic Quick Test (CLQT): Γρήγορη αξιολόγηση για προσοχή, μνήμη, γλώσσα, εκτελεστική λειτουργία και οπτικοακουστικές δεξιότητες. Είναι ένα μέσο παρακολούθησης των διαστημάτων ανάκαμψης, αξιολογεί την ετοιμότητα οδήγησης, και μετράει τη γλωσσική ικανότητα ενηλίκων με πολλαπλούς τύπους νευρολογικών επιπτώσεων. Αποτελεσματικό εργαλείο για αγγλόφωνους ή ισπανόφωνους ενήλικες με γνωστή ή υποψία νευρολογικής βλάβης ως αποτέλεσμα εγκεφαλικού επεισοδίου, τραυματικού εγκεφαλικού τραυματισμού ή άνοιας.

2. St. Louis University Mental Status Exam (SLUMS): Είναι ένα διαγνωστικό ερωτηματολόγιο που αξιολογεί προσοχής, υπολογισμούς, άμεση και καθυστερημένη ανάκληση, ονομασία ζώων, περίληψη, σκέψη, και οπτικοχωρικές δεξιότητες σε σύντομο χρονικό διάστημα.

3. Montreal Cognitive Assessment (MoCA): Το MoCA είναι ένα σχετικά απλό, σύντομο τεστ που βοηθά τους επαγγελματίες της υγείας να προσδιορίσουν γρήγορα εάν ένα άτομο έχει ανώμαλη γνωστική λειτουργία και μπορεί να χρειαστεί μια πιο διεξοδική διαγνωστική εργασία για τη νόσο του Αλτσχάιμερ. Το MoCA αξιολογεί διάφορους γνωστικούς τομείς: άμεση ανάκληση, οπτικοχωρικές ικανότητες, εκτελεστικές λειτουργίες, προσοχή, εργαζόμενη μνήμη, προσανατολισμό, αφαιρετική σκέψη και επίπεδο λόγου με κατονομασία εικόνων.

4.Mini-Mental State Exam (MMSE): Το Mini-Mental State Exam (MMSE) είναι ένα ευρέως χρησιμοποιούμενο τεστ γνωστικής λειτουργίας μεταξύ των ηλικιωμένων. Περιλαμβάνει δοκιμές προσανατολισμού, προσοχής, μνήμης, γλώσσας και οπτικές-χωρικές δεξιότητες. Χρησιμοποιείται συνήθως για τον έλεγχο της άνοιας και για την εκτίμηση της σοβαρότητας και της εξέλιξης της γνωστικής εξασθένησης και πορείας των γνωστικών αλλαγών σε ένα άτομο με την πάροδο του χρόνου.

1.5 ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΡΙΩΝ ΣΤΑΘΜΙΣΜΕΝΩΝ ΤΕΣΤ ΑΦΑΣΙΑΣ ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

Οι Λογοθεραπευτές χρησιμοποιούν συστηματικά την περιγραφή εικόνων για να εκτιμήσουν τις ικανότητες του λόγου σε ασθενείς με διαταραχές όπως η αφασία και η άνοια. Μια εργασία περιγραφής εικόνας, η εικόνα κλοπής του μπισκότου (Cookie Theft) από την εξέταση διαγνωστικής δοκιμασία της Βοστώνης, έχει κυρίαρχη θέση στις κλινικές αξιολογήσεις περισσότερο από οποιαδήποτε άλλη εικόνα για την καταγραφή περιγραφικού λόγου. Εκτός από την αξιολόγηση, οι περιγραφές εικόνων μπορούν να χρησιμοποιηθούν κατά τη διάρκεια της θεραπείας με σκοπό την κατονομασία και παραγωγή προτάσεων σε ένα συνδεδεμένο πλαίσιο ομιλίας (Congroy et al., 2009; Webster and Whitworth, 2012).

Οι εικόνες που χρησιμοποιούνται αποτελούνται από ασπρόμαυρα γραμμικά σχέδια, αν και μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν έγχρωμες φωτογραφίες. Οι εικόνες απεικονίζουν σκηνές που ανήκουν στην πολιτιστική εμπειρία των ατόμων.

Η εικόνα Cookie Theft της εξέτασης της Διαγνωστική συστοιχίας της Βοστώνης – Τρίτη Έκδοση (BDAE-3; Goodglass et al., 2001) απεικονίζει μια οικιακή σκηνή, στην οποία μια μητέρα και τα δύο παιδιά της βρίσκονται στην κουζίνα του σπιτιού τους. Κατά την έναρξη της διαδικασίας περιγραφής, οι ασθενείς καθοδηγούνται από τον εξεταστή-θεραπευτή για να περιγράψουν όλα όσα συμβαίνουν στην εικόνα. Κατά τη διάρκεια της περιγραφής, οι ασθενείς βοηθιούνται προφορικά από τον εξεταστή μόνο όταν είναι σαφές ότι παραλείπουν τμήματα της εικόνας ή ότι χρειάζονται βοήθεια για την ολοκλήρωση της εργασίας.

Η περιγραφή λαμβάνει χώρα συνήθως υπό μη χρονομετρημένες συνθήκες και συνήθως γίνεται ηχογράφηση του δείγματος λόγου έτσι ώστε να μπορεί να πραγματοποιηθεί μια λεπτομερής ανάλυση του περιεχομένου της γλώσσας αργότερα. Το διαγνωστικό εργαλείο BDAE δημοσιεύθηκε για πρώτη φορά από τους Harold Goodglass και Edith Kaplan το 1972 και αναθεωρήθηκε το 1983 και στη συνέχεια ξανά το 2001. Στους ασθενείς παρουσιάζεται μια σκηνή με μια μητέρα που στεγνώνει πιάτα δίπλα στον νεροχύτη στην κουζίνα. Δεν δίνει προσοχή και έχει αφήσει τη βρύση. Ως αποτέλεσμα, το νερό ξεχειλίζει από το νεροχύτη. Εν τω μεταξύ, δύο παιδιά προσπαθούν να κλέψουν

μπισκότα μέσα από ένα βάζο όταν η μητέρα τους δεν το παρατηρεί. Ένα από τα παιδιά, ένα αγόρι, ανέβηκε σε ένα σκαμνί ώστε να ανέβει στο ντουλάπι όπου είναι αποθηκευμένο το βάζο με τα μπισκότα. Το σκαμνί έχει γύρει και είναι έτοιμο να πέσει. Το άλλο παιδί, ένα κορίτσι, στέκεται δίπλα στο σκαμνί και έχει το χέρι απλωμένο έτοιμο να φτάσει τα μπισκότα που του δίνονται. Η εικόνα του Cookie Theft αποκαλύπτει πολύπλοκες γνωστικές-γλωσσικές δυνατότητες και αδυναμίες. Τα χαρακτηριστικά αυτά που είναι ιδιαίτερα κατάλληλα για την εξέταση αυτών των δυνατοτήτων-αδυναμιών είναι τα εξής:

Οι πληροφορίες με διαφορετικό βαθμό προεξοχής. Η οδηγία στους εξεταζόμενους για να περιγράψουν: «όλα όσα βλέπετε να συμβαίνουν στην εικόνα» αποδίδει μεγαλύτερη σημασία στις ενέργειες των τριών χαρακτήρων στη σκηνή. Αυτή την πληροφορία την μεταδίδουν συνήθως στην αρχή των περιγραφών τους. Οι λιγότερο εμφανείς πληροφορίες αντιπροσωπεύονται από λεπτομέρειες φόντου, όπως τα φυτά και τα δέντρα στον κήπο, τα ρούχα που φορούν οι χαρακτήρες και τα είδη πιατικών δίπλα στο νεροχύτη. Οι εξεταζόμενοι χωρίς νευρολογική δυσλειτουργία αναγνωρίζουν τη μειωμένη ένδειξη αυτών των λεπτομερειών μεταφέροντας αυτές τις πληροφορίες στο τέλος των περιγραφών τους και μόνο μετά την ήδη γνωστοποίηση των πιο σημαντικών πληροφοριών. Η εικόνα cookie theft ενισχύει αυτήν τη διάκριση μεταξύ πληροφοριών υψηλής ένδειξης και χαμηλής ένδειξης τοποθετώντας τις περισσότερες λεπτομέρειες φόντου στην εικόνα πέρα από ένα φυσικό φράγμα που αντιπροσωπεύεται από τον τοίχο και το παράθυρο της κουζίνας (Cummings 2019).

Σημασιολογικές κατηγορίες - Η εικόνα περιέχει πρόσωπα, αντικείμενα και ενέργειες που μπορούν να περιγραφούν με λέξεις μέσα από μια σειρά σημασιολογικών κατηγοριών. Μερικές λέξεις που χρησιμοποιούνται για να περιγράψουν την εικόνα εκφράζουν αφηρημένες έννοιες (η μητέρα έχει αφαιρεθεί), ενώ άλλες λέξεις εκφράζουν συγκεκριμένες έννοιες (το αγόρι πέφτει). Η ενήλικη γυναίκα στην εικόνα μπορεί να περιγραφεί ως γυναίκα ή κυρία (γενικοί όροι) ή ως μητέρα (συγκεκριμένος όρος). Το πρόσωπο που κλέβει τα μπισκότα μπορεί να χαρακτηριστεί ως παιδί, αγόρι ή γιος, με το παιδί τον πιο γενικό όρο και γιο τον πιο ειδικό όρο. Η μητέρα στην εικόνα μπορεί να περιγραφεί ως ασχολείται με τα πιάτα (γενική περιγραφή) ή στεγνώνει/πλένει το πιάτο (συγκεκριμένη περιγραφή). Αυτό επιτρέπει τη διερεύνηση των όρων αυτών μέσα στα σημασιολογικά δίκτυα.

Αναφορική συνοχή - Για να περιγράψει την εικόνα ένα άτομο πρέπει να μπορεί να εισάγει άτομα και αντικείμενα στην περιγραφή και αργότερα να τα αναφέρει μέσω της χρήσης αντωνυμιών. Ο πιο αποτελεσματικός τρόπος γι' αυτό είναι να χρησιμοποιήσει μια αόριστη ουσιαστική φράση για την πρώτη αναφορά ενός ατόμου ή αντικειμένου και στη συνέχεια να χρησιμοποιήσει προσωπικές αντωνυμίες όπως αυτός, αυτή και αυτή για μεταγενέστερη αναφορά στην οντότητα. Ένα παράδειγμα του τύπου της συνοχής αναφοράς μεταξύ προτάσεων είναι: Ένα αγόρι έχει ανέβει στο σκαμνί. Αυτό προσπαθεί να κλέψει μπισκότα από το βάζο.

Αιτιώδεις και χρονικές σχέσεις - Αν και πρόκειται για μια εικόνα με μια στατική σκηνή, υπάρχουν πολλά γεγονότα στην εικόνα που συνδέονται με αιτιώδεις και χρονικές σχέσεις. Ο ασθενής πρέπει να καταφέρει να συλλάβει αυτές τις σχέσεις για να δώσει μια πλήρη περιγραφή της εικόνας. Επίσης, ορισμένα γεγονότα στη σκηνή πρέπει να αναφερθούν πρώτα και να προηγηθούν πριν από άλλα γεγονότα για να έχει λογικό νόημα η περιγραφή της εικόνας. Επομένως οι περιγραφές στις οποίες οι αιτιώδεις και χρονικές σχέσεις ανάμεσα στα γεγονότα απουσιάζουν, τότε κρίνονται από τους ακροατές ότι έχουν λιγότερη συνοχή και είναι πιο δύσκολη η κατανόησή τους. Για παράδειγμα, πρέπει πρώτα να αναφερθεί ότι η μητέρα τους δεν προσέχει τα παιδιά και μετά ότι επιχειρούν να κλέψουν τα μπισκότα - διαφορετικά η κλοπή των μπισκότων θα ήταν αδύνατη.

Ψυχολογική και ψυχική κατάσταση – Μέσω της εικόνας μπορεί να αξιολογηθεί η γλώσσα της ψυχικής κατάστασης και οι γνωστικές διαδικασίες που σχετίζονται με αυτήν. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό για ασθενείς οι οποίοι έχουν διαταραχή της θεωρίας του νου. Η θεωρία του νου είναι μια γνωστική ικανότητα, με την οποία αποδίδουμε τις ψυχικές καταστάσεις στο μυαλό κάποιου και στα μυαλά άλλων ώστε να εξηγήσουμε ή να προβλέψουμε μια συμπεριφορά (Cummins, 2019).

Δομή γλώσσας και ομιλίας - Όπως και η αξιολόγηση που την περιέχει, η εικόνα cookie theft μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί για την αξιολόγηση των δεξιοτήτων της δομής της γλώσσας και της παραγωγής κινητικής ομιλίας. Έτσι μπορούν να διαγνωσθούν τυχόν διαταραχές της φωνολογίας, της σύνταξης και της σημασιολογίας που εμφανίζονται κατά τη διάρκεια προφορικής περιγραφής εικόνων και μπορούν να εμποδίσουν την αποτελεσματική μετάδοση πληροφοριών σχετικά με την εικόνα στον ακροατή. Οι ασθενείς με αφασία μπορεί να έχουν σημαντικές δυσκολίες ανάκλησης ή

ανομία. Επιπλέον οι περιορισμένες ικανότητες σύνταξης οδηγούν σε λανθασμένη χρήση των γραμματικών δομών ή ακόμα και στην αποφυγή έκφρασης και χρήσης αυτών λόγω δυσκολιών διαχείρισής τους. Για παράδειγμα ένας ομιλητής μπορεί να χρησιμοποιήσει δηλωτικές προτάσεις με απλή σειρά λέξεων θέματος-ρήματος-αντικειμένου και να αποφύγει παθητικές κατασκευές που απαιτούν συντακτική κίνηση στην πρόταση. Φωνολογικά λάθη όπως οι φωνητικές παραφασίες (πχ. σκαμνί- σκαντί), νεολογισμοί (νέες λέξεις χωρίς νόημα) μπορεί επίσης να είναι εμφανείς. Τέλος αξιολογούνται οι κινητικές ικανότητες ομιλίας του ασθενή καθώς και η καταληπτότητα της συνεχόμενης και συνδεδεμένης ομιλίας του.

Γνωστική κατάσταση και αντίληψη - Για την επιτυχή ολοκλήρωση της διαδικασίας περιγραφής της εικόνας είναι απαραίτητο να έχει την ικανότητα ο ασθενής και παρατηρεί και να κατανοεί όλες τις πτυχές της εικόνας, προκειμένου να ολοκληρώσει επιτυχώς τη δραστηριότητα. Σε ασθενείς με νευρολογικές διαταραχές οι ικανότητες συχνά είναι επηρεασμένες και εμφανίζουν έκπτωση. Πιο συγκεκριμένα όταν εμφανίζονται ελλείμματα στη μνήμη, στο σχεδιασμό και την προσοχή, το άτομο είναι πιθανόν να μην θυμάται τι έχει περιγράψει με αποτέλεσμα να επαναλαμβάνει γεγονότα αρκετές φορές. Ενήλικες με άνοια μπορεί να μην είναι σε θέση να μεταφέρουν πληροφορίες με λογική σειρά και συνεκτικά. Η περιγραφή μπορεί να φαίνεται κατακερματισμένη και αναδιοργανωμένη. Οι ενήλικες που έχουν υποστεί εγκεφαλικό επεισόδιο δεξιού ημισφαιρίου ενδέχεται να παρουσιάσουν ελλείμματα οπτικής αντίληψης που τους προκαλούν δυσκολία να αντιληφθούν και να επεξεργαστούν πληροφορίες στο αριστερό οπτικό πεδίο. Κατά συνέπεια δεν μπορούν να περιγράψουν χαρακτηριστικά στα αριστερά της εικόνας. Αυτό μπορεί να τους οδηγήσει να παραλείψουν οποιαδήποτε περιγραφή του αγοριού και του κοριτσιού που κλέβουν μπισκότα.

To Comprehensive Aphasia Test (Swinburn et al., 2004) είναι μια ολοκληρωμένη δοκιμή κυρίως με βάση το θεωρητικό πλαίσιο που περιγράφεται στο μοντέλο λογότυπου του Morton (Morton & Patterson, 1980) που παρέχει μια σαφή δομή μηχανισμών που υποστηρίζουν τη γλωσσική επεξεργασία. Στο CAT περιέχονται και εξετάζονται και οι τέσσερις γλωσσικές μέθοδοι (ακουστική κατανόηση, προφορική παραγωγή, ανάγνωση και γραφή). Το CAT προσφέρει πολλά άλλα πλεονεκτήματα που

δεν είναι διαθέσιμα σε οποιαδήποτε άλλη δοκιμαστική μπαταρία αφασίας: πρώτον, παρέχει πληροφορίες σχετικά με την πιθανή έκβαση της αφασίας μετά από εγκεφαλικό. Συγκεκριμένα βασίζεται σε μια μελέτη αποκατάστασης που περιγράφεται στο εγχειρίδιο δοκιμών. Λαμβάνοντας υπόψη τις βαθμολογίες CAT ενός ατόμου σε 1, 3 ή 6 μήνες μετά το εγκεφαλικό επεισόδιο, χρησιμοποιώντας το τεστ, μπορεί να παρέχει μια εκτίμηση του επιπέδου απόδοσής τους 1 έτος μετά. Οποιαδήποτε τέτοια πρόβλεψη, που υπόκειται σε λάθος το εγχειρίδιο παρέχει πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο ένας εξεταστής μπορεί να εκτιμήσει τα διαστήματα εμπιστοσύνης κατά την πραγματοποίησή τους προβλέψεις. Ωστόσο, κατά την παροχή αυτών των πληροφοριών, το CAT είναι μοναδικό. Δεύτερον, οι μεταβλητές όπως η εικονοποίηση, η συχνότητα, το μήκος και γραμμική απεικόνιση των σχεδίων της εικόνας του περιέχουν λέξεις είναι ορθογώνια ποικίλες. Ένα ορθογώνιο μοντέλο σημαίνει ότι όλες οι ανεξάρτητες μεταβλητές σε αυτό το μοντέλο δεν συσχετίζονται. Το CAT μπορεί να παρέχει προκαταρκτικά δεδομένα για το πώς αυτές οι μεταβλητές επηρεάζουν την απόδοση σε μια συγκεκριμένη εργασία. Τέτοια αποτελέσματα, απαραίτητα, θα είναι μόνο προκαταρκτικά γιατί, σύμφωνα με τον περιορισμό της ελαχιστοποίησης του χρόνου που απαιτείται για κατά τη διεξαγωγή του τεστ, υπάρχουν σχετικά λίγα στοιχεία σε κάθε υπο-δοκιμή.

Ωστόσο, οι πληροφορίες που συλλέγονται από το CAT μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να αποφασίσουν για περαιτέρω δοκιμές, χρησιμοποιώντας περισσότερο χρονοβόρες δοκιμές από το PALPA (Kay et al., 1992) και το BOSTON ή άλλες. Σε αυτό, το CAT είναι μοναδικό.

Το CAT έχει προσπαθήσει να παράσχει τη μέγιστη δυνατή ποσότητα πληροφοριών, πληροφορίες που είναι χρήσιμες για την καθοδήγηση του σχεδιασμού της θεραπείας ή για τη λήψη περαιτέρω αποφάσεων αξιολόγηση στον ελάχιστο αριθμό αντικειμένων. Τρίτον, το CAT παρέχει συστηματικές πληροφορίες που θα επιτρέψουν στους εξεταστές να αξιολογήσουν τη σημασία των διαχωρισμών στην απόδοση. Αυτό βασίζεται στη συχνότητα, στις νόρμες των δειγμάτων ατόμων με αφασία, με συγκεκριμένες διαφορές στο επίπεδο της επίδοσης.

Αυτές οι πληροφορίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να δηλώσουν ότι, για παράδειγμα, ο ασθενής X έχει ασυνήθιστα καλή κατονομασία σε σχέση με το επίπεδο κατανόησης της γλώσσας. Αυτό το «ασυνήθιστα καλό» θα ήταν σε σχέση με τις νόρμες

του πληθυσμού των ανθρώπων με αφασία. Τέταρτον, το CAT δεν αποδίδει ταξινομήσεις συνδρόμου σε άτομα με αφασία. Δηλαδή, δεν παρέχει κανέναν τρόπο να πούμε ότι αυτό το άτομο έχει αφασία του Broca ή αφασία του Wernicke. Αυτό το χαρακτηριστικό διακρίνει το CAT από πολλές από τις δοκιμαστικές μπαταρίες αφασίας του τα τελευταία 20 χρόνια - π.χ. το BDAE (Goodglass & Kaplan, 1972, 1983), το WAB (Kertesz, 1982) και το AAT (Huber et al., 1984). Η εικόνα του Comprehensive Aphasia Test (CAT) περιέχει γλωσσικά ερεθίσματα τα οποία έχουν κάποια συγκεκριμένα ψυχολinguολογικά χαρακτηριστικά, όπως υποκειμενική συχνότητα, ευκρίνεια, διακριτικά χαρακτηριστικά, σειρά λέξεων.

Συχνότητα και εικονοποίηση: Η συχνότητα και η εικονοποίηση είναι ψυχολinguολογικά χαρακτηριστικά των λέξεων που έχουν μεγάλο αντίκτυπο σχετικά με την επεξεργασία γλώσσας. Η συχνότητα αντιπροσωπεύει τον αριθμό των φορών που χρησιμοποιείται μια λέξη στον καθημερινό λόγο (γραπτός ή προφορικός). Προηγούμενη έρευνα επιβεβαίωσε ότι η ανταπόκριση γίνεται πιο γρήγορα και με μεγαλύτερη ακρίβεια σε λέξεις υψηλότερης συχνότητας από ό,τι σε λέξεις χαμηλότερης συχνότητας (το φαινόμενο συχνότητας, Brysbaert, Mandera, & Keuleers, 2017). Η δυνατότητα εικόνας είναι ένας σημαντικός παράγοντας στο εννοιολογικό επίπεδο της επεξεργασίας κειμένου (Bastiaanse, Wieling, & Wolthuis, 2016) και αναφέρεται στο πόσο εύκολα η λέξη προκαλεί μια οπτική ή ακουστική εικόνα στο οποίο αναφέρεται η λέξη. Θεωρείται επίσης η δυνατότητα εικόνας, ένας σημαντικός παράγοντας τόσο στην κατονομασία όσο και στην κατανόηση στο επίπεδο των λέξεων και στις προτάσεις (Bastiaanse et al., 2016; Franklin, Howard, & Patterson, 1995).

Διακριτικά χαρακτηριστικά: Ο αριθμός των συλλαβών που περιέχει η λέξη, που πρέπει να χρησιμοποιηθεί ώστε να περιγραφεί το ερέθισμα, ο αριθμός διακριτών χαρακτηριστικών που οδηγούν στο διαχωρισμό της λέξης-στόχου στο φωνολογικό σύστημα, η κατηγορία του διακριτικού χαρακτηριστικού (τόπος και τρόπος άρθρωσης) και η θέση του μέσα στη λέξη (αρχική, μεσαία και τελική) είναι παράγοντες που επηρεάζουν την λεκτική απόκριση σε ένα οπτικό ερέθισμα. (Bastiaanse et al., 2016; Franklin, Howard, & Patterson, 1995).

Σειρά των λέξεων Οι Bastiaanse και Van Zonneveld (2005) υποθέτουν ότι κάθε γλώσσα έχει την κύρια σειρά λέξεων (κανονική σειρά) και ότι οι προτάσεις με μη κανονική σειρά είναι δυσκολότερες ως προς την επεξεργασία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΣΚΟΠΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ο σκοπός της συγκεκριμένης πτυχιακής εργασίας είναι να συλλεχθούν δεδομένα ώστε να διερευνηθούν περαιτέρω εις βάθος τα εξής ερωτήματα :

A) Αν παρατηρείται διαφορά ανάμεσα στις 3 εικόνες συγκεκριμένων σταθμισμένων τεστ, εργαλεία χρήσιμα στη αξιολόγηση του περιγραφικού λόγου ενηλίκων, ως προς την πολυπλοκότητα και την περιπλοκότητα των γεγονότων-ερεθισμάτων προς περιγραφή με βάση:

i) Την προσωπική απόφαση των συμμετεχόντων για το ποια εικόνα είναι περισσότερο πολύπλοκη

ii) Την αξιολόγηση του περιγραφικού λόγου των συμμετεχόντων ως προς την ακρίβεια και ολοκληρωμένη απόκριση στα κύρια γεγονότα των εικόνων.

B) Εάν οι παρακάτω παράγοντες: το μορφωτικό επίπεδο, η ψυχολογική κατάσταση, οι γνωστικές λειτουργίες, η ηλικία εύρους 40-50 ετών, ο τόπος καταγωγής, ο προτιμητέος τρόπος ενημέρωσης και ο χρόνος που αφιερώνουν στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, ο τρόπος ενημέρωσης, η ανάγνωση βιβλίων, πιθανό παθολογικό ιστορικό υγείας και λογοπαθολογίας, αποτελούν μεταβλητές που επηρεάζουν την επίδοση της ικανότητας των συμμετεχόντων στην χρήση περιγραφικού και αφηγηματικού λόγου.

Η πραγματοποίηση και ολοκλήρωση της έρευνας θα συμβάλλει στην ήδη υπάρχουσα προσπάθεια από προηγούμενη πτυχιακή εργασία της δημιουργία βάσης δεδομένων που θα περιέχει νόρμες για υγιείς Έλληνες ενήλικες (Παναγιώτου, Πετράκου, Πετροπούλου, Μίχου, 2019). Οι νόρμες αυτές θα περιλαμβάνουν την προβλεπόμενη περιεκτικότητα λόγου υγιών Ελλήνων ενηλίκων που ανήκουν στο ηλικιακό εύρος 40-50 ετών σε δραστηριότητα αξιολόγησης περιγραφής τριών συγκεκριμένων εικόνων και διερεύνηση της πιθανής συσχέτισης των προαναφερθέντων παράγοντων στην επίδοση της περιεκτικότητας λόγου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

3.1 ΜΕΘΟΛΟΓΙΑ

Σκοπός της ερευνητικής εργασίας είναι η ανάλυση του περιγραφικού λόγου σε υγιείς ενήλικες ηλικίας 40-50 ετών, ερευνώντας επίσης και τους παράγοντες οι οποίοι ασκούν άμεση επιρροή. Ο τρόπος συλλογής των δειγμάτων οργανώθηκε με βάση πρωτόκολλα των ερευνητών που πραγματοποίησαν την έρευνα αυτή σε υγιή ενήλικο πληθυσμό το 2019 συμπεριλαμβάνοντας 15 συμμετέχοντες διαφόρων ηλικιακών κατηγοριών.

Σύμφωνα με αυτά τα πρωτόκολλα, δημιουργήθηκε ερωτηματολόγιο γενικού τύπου που περιλάμβανε τους διαφορετικούς παράγοντες που έπρεπε να ληφθούν υπόψιν, στηριζόμενοι στην ήδη υπάρχουσα έρευνα. Αυτοί οι παράγοντες συμπεριλαμβάνουν ερωτήσεις σχετικές με την ηλικία, το φύλο, την εκπαίδευση, το ιατρικό – οικογενειακό ιστορικό και κάποιες επιπλέον ερωτήσεις που βοηθούν περισσότερο την έρευνα. Εκτυπώθηκε σε Α4 και οι ερωτήσεις είχαν αριθμηθεί. Από κάτω δίνονταν οι πιθανές απαντήσεις από τις οποίες έπρεπε να επιλέξει μια απάντηση ο συμμετέχοντας βάζοντας τσεκ ή χ στο αντίστοιχο κουτάκι που χαρακτήριζε την απάντηση. Στη συνέχεια το πρωτόκολλο όριζε τη χρήση σταθμισμένων τεστ που μετράνε τις γνωστικές ικανότητες και την ψυχική υγεία των ενηλίκων, ώστε να δημιουργηθεί μια πιο καθαρή και σαφή εικόνα για τους συμμετέχοντες. Οι παράγοντες αυτοί θα αναλυθούν και θα συσχετιστούν με την επίδοση στην περιεκτικότητα του περιγραφικού και αφηγηματικού λόγου των υποκειμένων.

Τα τεστ αυτά είναι το: MOCA (Montreal Cognitive Assessment, published online: www.mocatest.org/the-moca-test/) που αποτελεί εργαλείο σύντομης γνωστικής εκτίμησης, MMSE (Mini Mental State Examination, www.nstr.gr/2013/10/mini-mental-state-examination-mmse/) που αποτελεί επίσης εργαλείο σύντομης εξέτασης της νοητικής κατάστασης, η κλίμακα Άγχους και κατάθλιψης HADS (Μιχόπουλος,. Καλκαβούρα, Μιχαλοπούλου,. Φινέτη, κ.α., 2017). Αυτά τα τρία εργαλεία χορηγήθηκαν σε εκτυπωμένη μορφή Α4. Έχουν σταθμιστεί με συγκεκριμένες τιμές αποτελεσμάτων και έτσι στο τέλος έγινε ποσοτική σύγκριση ανάμεσα σε αυτές και στα αποτελέσματα των συμμετεχόντων. Τόσο το MMSE όσο και το MoCA είναι εργαλεία γνωστικής εξέτασης σε κλίμακα 30 βαθμών. Και οι δύο μέθοδοι είναι σύντομες, αν και

το MMSE είναι λίγο πιο σύντομο, χρειάζονται περίπου επτά έως οκτώ λεπτά για τη χορήγηση. Το MoCA διαρκεί περίπου 10 έως 12 λεπτά. Κανένα τεστ δεν είναι πολύ προσανατολισμένο στη λεπτομέρεια και αμφότερα πιθανότατα θα χρησιμοποιηθούν μόνο για τον αρχικό έλεγχο. Συμπληρωματικά με τα παραπάνω τα υποκείμενα κλήθηκαν να συμπληρώσουν ένα συναινετικό έγγραφο, το οποίο υπογραφόταν από τους ιδίους, τους ερευνητές και τον υπεύθυνο καθηγητή εκπόνησης της πτυχιακής εργασίας.

Οι εικόνες αυτές αποτελούν μέρος σταθμισμένων επιστημονικών εργαλείων στο πεδίο της Λογοθεραπείας και είναι οι εξής: Cookie Theft , εικόνα του CAT, εικόνα του AST. Στους συμμετέχοντες χορηγήθηκαν οι εικόνες σε έντυπη ασπρόμαυρη μορφή. Οι εικόνες εκτυπώθηκαν σε A4 όπως όριζε το πρωτόκολλο σε ασπρόμαυρη μορφή. Για κάθε εικόνα είχαν καταγραφεί σε μια λίστα τα κύρια γεγονότα, τα οποία περιλάμβαναν συγκεκριμένο λεξιλόγιο. Τα υποκείμενα συνδέονται άμεσα με το γεγονός που εκτυλίσσεται στην εικόνα και παρουσιάζονται με μία λογική ροή και συνέχεια. Επομένως, κάθε άτομο-συμμετέχοντας καλείται να παρατηρήσει προσεκτικά την κάθε εικόνα ξεχωριστά και να περιγράψει αυτό που βλέπει να διαδραματίζεται, χρησιμοποιώντας όσο το δυνατότερο πιο πλούσιο λεξιλόγιο.

Τα δείγματα που συλλέχθηκαν, καταγράφηκαν ολόκληρα και κατά την διαδικασία της ανάλυσης έγινε τόσο έλεγχος και σημείωση των κύριων γεγονότων όσο και καταγραφή γεγονότων και λεξιλογίου που δεν περιεχόταν στη λίστα των ερευνητών. Σημειώθηκαν διαφορετικά οι λέξεις που υπήρχαν στις λίστες των με αυτές που δεν ήταν συμπληρωμένες. Τα ανακριβή στοιχεία που περιλαμβάνουν οι εικόνες είναι ελάχιστα και έχουν ως στόχο να εξετάσουν την κριτική ικανότητα των υποκειμένων.

3.2 ΔΕΙΓΜΑ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ

Στους συμμετέχοντες περιλαμβάνονται συνολικά 35 υγιείς ενήλικες, εκ των οποίων οι 14 είναι άνδρες και οι 21 είναι γυναίκες. Όλοι οι συμμετέχοντες ανήκουν στην ηλικιακή δεκαετία των 40-50 ετών. Η επιλογή κάθε συμμετέχοντα έπρεπε να πληροί την βασική προϋπόθεση της ηλικίας, δηλαδή να βρίσκεται εντός του συγκεκριμένου ηλικιακού

εύρους μελέτης και την άρτια κατάσταση σωματικής και ψυχικής υγείας. Οι συμμετέχοντες επιλέχθηκαν από την Πάτρα, την Λευκάδα και τον Πύργο Ηλείας.

Στην αρχή της διαδικασίας τα άτομα κλήθηκαν να υπογράψουν τη συναίνεση διαβάζοντας τους όρους συμμετοχής. Σε αυτό περιγραφόταν αναλυτικά και με σαφήνεια ο σκοπός την πτυχιακής εργασίας, η περιγραφή της διαδικασίας συλλογής του δείγματος λόγου, οι επικείμενες ωφέλειες που θα αποκομιστούν καθώς και πληροφορίες σχετικά με την δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων. Η διαδικασία της έρευνας διεξήχθη στο σπίτι κάθε συμμετέχοντα, με απουσία ηχητικών διασπαστών.

Ο συμμετέχων μπορούσε να διακόψει την έρευνα οποιαδήποτε χρονική στιγμή επιθυμούσε εάν υπήρχε κάποιος σοβαρός προσωπικός λόγος. Οι πληροφορίες της έρευνας διευκρινίστηκε ότι θα είναι ανώνυμες στην μελλοντική δημοσιοποίηση της έρευνας και δεν θα υπάρξει κοινοποίηση των ονομάτων τους και προσωπικών τους δεδομένων.

Η συγκέντρωση των αποτελεσμάτων πραγματοποιήθηκε με αρίθμηση των υποκειμένων με έναν κωδικό αριθμό ώστε να μην εμφανίζονται τα ονόματά τους. Οι τυχόν ερωτήσεις των συμμετεχόντων γύρω από το πεδίο της εργασίας ήταν αποδεκτές και έπρεπε να δοθούν οι ανάλογες διευκρινήσεις (σκοπός, διαδικασία). Αφού διάβασαν με την απαραίτητη προσοχή το έντυπο, στη συνέχεια το υπέγραψαν και μπορούσαν οι ερευνητές να συνεχίσουν την διαδικασία έως ότου αυτή να ολοκληρωθεί. Ο μέσος όρος της χρονικής διάρκειας ολοκλήρωσης της διαδικασίας ήταν 5 λεπτά, με ομαλή ροή από την αρχή έως το τέλος της.

3.3 ΟΡΓΑΝΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ

Οι πληροφορίες της έρευνας συγκεντρώθηκαν μέσω χορήγησης ερωτηματολογίου της νοητικής κατάστασης MoCA, MMSE και την κλίμακα άγχους και κατάθλιψης HADS.

Όλα τα υποκείμενα κλήθηκαν να περιγράψουν τις 3 εικόνες, οι οποίες θα παρουσιαστούν. Το ερωτηματολόγιο γενικού τύπου αποτελούνταν από 20 ερωτήσεις, οι οποίες ήταν τόσο ανοιχτού όσο και κλειστού τύπου. Οι ερωτήσεις αφορούσαν πληροφορίες για τα δημογραφικά στοιχεία, ειδικότερα το φύλο τους, την ηλικία τους,

την οικογενειακή κατάσταση, το εκπαιδευτικό επίπεδο, τον τόπο καταγωγής και κατοικίας, το επάγγελμά τους την παρούσα χρονική περίοδο και τα έτη εργασίας, την ύπαρξη διγλωσσίας ή όχι και τη μητρική γλώσσα των συμμετεχόντων. Επιπρόσθετα, συμπεριλήφθηκαν ερωτήσεις για τον τρόπο και χρόνο που επιλέγει ο καθένας να ενημερώνεται καθημερινά, τον χρόνο που δαπανούν στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, τον αριθμό βιβλίων που διαβάζουν ετησίως καθώς και το είδος που επιλέγουν. Οι τελευταίες επηρεάζουν άμεσα και σημαντικά την ικανότητα και περιεκτικότητα του αφηγηματικού και περιγραφικού λόγου.

Επιπλέον, το συγκεκριμένο ερωτηματολόγιο περιλαμβάνει ερωτήσεις σχετικά με το ιατρικό ιστορικό του κάθε υποκειμένου ώστε να διασφαλιστεί η άριστη κατάσταση υγείας του και να συγκεντρωθούν πληροφορίες αναφορικά με κάποια πρόσφατη νοσηλεία ή φαρμακευτική αγωγή ή την παρακολούθηση λογοθεραπευτικών συνεδριών στο παρελθόν. Καθώς η διαδικασία της έρευνας θα περιλάμβανε περιγραφή και αφήγηση των τριών εικόνων κρίθηκε αναγκαίο να διασφαλιστεί ότι τα άτομα δεν είχαν ξανασυναντήσει καμία από τις εικόνες ξανά στο παρελθόν και σημειώθηκε η προτίμηση τους ανάμεσα σε έγχρωμες ή ασπρόμαυρες φωτογραφίες.

Τέλος ο συμμετέχων ερωτήθηκε εάν είχε συμμετάσχει ξανά στη συμπλήρωση κάποιου ερωτηματολογίου. Ο χρόνος ολοκλήρωσης των ερωτήσεων του ερωτηματολογίου διήρκεσε συνολικά από 5-10 λεπτά στο κάθε υποκείμενο.

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του ερωτηματολογίου ακολούθησε η συμπλήρωση της σταθμισμένης **κλίμακας Άγχους και Κατάθλιψης HADS**. Αναπτύχθηκε αρχικά από τους Zigmond και Snaith (1983) και χρησιμοποιείται συνήθως από τους γιατρούς για να προσδιορίσει τα επίπεδα άγχους και κατάθλιψης που αντιμετωπίζει ένα άτομο, με πολύ καλά αποτελέσματα. Έχει μεταφραστεί και χρησιμοποιείται ευρέως σε περισσότερες από 25 χώρες. Η HADS είναι μια κλίμακα δεκατεσσάρων αντικειμένων: Επτά από τα στοιχεία σχετίζονται με άγχος και επτά σχετίζονται με κατάθλιψη. Ήλιζαν, λοιπόν, ότι θα δημιουργούσαν ένα εργαλείο για την ανίχνευση του άγχους και της κατάθλιψης σε άτομα με σωματικά προβλήματα υγείας. Η HADS είναι μια κλίμακα που συμπληρώνεται από τον εξεταζόμενο και αποτελείται από 14 λήμματα, καθένα από τα οποία έχει 4 δυνατές απαντήσεις. Κάθε στοιχείο στο ερωτηματολόγιο βαθμολογείται από 0-3 και αυτό σημαίνει ότι ένα άτομο μπορεί να σκοράρει μεταξύ 0 και 21 για άγχος ή κατάθλιψη. Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι τα λήμματα που

διερευνούν την κατάθλιψη δεν περιλαμβάνουν ερωτήσεις για τα σωματικά συμπτώματα (όπως αϋπνία, ανορεξία, απώλεια βάρους, καταβολή), που είναι πολύ συχνά σε ασθενείς γενικού νοσοκομείου. Υπάρχει ένας μεγάλος αριθμός μελετών που έχουν διερευνήσει την υποκείμενη δομή των παραγόντων του HADS. Πολλοί υποστηρίζουν τη δομή δύο παραγόντων, αλλά υπάρχουν και άλλοι που προτείνουν μια δομή τριών ή τεσσάρων παραγόντων. Μερικοί υποστηρίζουν ότι το εργαλείο χρησιμοποιείται καλύτερα ως ένα μονοδιάστατο μέτρο ψυχολογικής δυσφορίας. Ο Herrmann, σε μια εκτεταμένη ανασκόπηση (Bjellanda, Dahlb, Haugc, Neckelmann, 2002), αναφέρει ότι η HADS έχει επιδείξει αξιοπιστία και εγκυρότητα. Σε παρόμοια συμπεράσματα είχε καταλήξει και μια μεταγενέστερη ανασκόπηση.

Ακολούθως, χορηγήθηκε το τεστ σύντομης εκτίμησης της γνωστικής κατάστασης **Montreal Cognitive Assessment (MoCa)**, στην ελληνική σταθμισμένη έκδοση. Το MoCA δημιουργήθηκε το 1996 από τον Δρ Ziad Nasreddine στο Μόντρεαλ, Καναδά. Είχε επικυρωθεί στην αξιολόγηση της ήπιας γνωστικής εξασθένησης, και υιοθετήθηκε στη συνέχεια σε πολλές άλλες κλινικές αξιολογήσεις. Η δοκιμασία MoCA είναι ένα μονοσέλιδο τεστ 30 σημείων που χορηγείται σε περίπου 10 λεπτά. Το MoCA με την ικανότητα αξιολόγησης αρκετών γνωστικών τομέων αξιολογεί: βραχυπρόθεσμη μνήμη, οπτικοχωρικές ικανότητες, εκτελεστικές λειτουργίες, προσοχή, συγκέντρωση και μνήμη εργασίας, γλώσσα, προσανατολισμός στο χρόνο και τον τόπο. Οι βαθμολογίες στο MoCA κυμαίνονται από μηδέν έως 30, με βαθμολογία 26 και υψηλότερη γενικά να θεωρείται φυσιολογικό. Σε αντίθεση με τις εξετάσεις Mini-διανοητικής κατάστασης (MMSE) που δεν περιλαμβάνουν τη δοκιμή σχεδίασης ρολογιού, το MoCA ζητά από το άτομο που αξιολογείται να σχεδιάσει ένα ρολόι που διαβάζει δέκα έντεκα. Η ευαισθησία του MoCA για την ανίχνευση ήπιας γνωστικής έκπτωσης είναι 90%, σε σύγκριση με το 18% για άλλα κορυφαία εργαλεία γνωστικού ελέγχου όπως το MMSE. Οι οπτικο-χωρικές ικανότητες αξιολογούνται χρησιμοποιώντας μια δοκιμασία ένωσης αριθμών-γραμμάτων που είναι σε κύκλο με τη σειρά (1 μονάδα). Με την δοκιμασία σχεδίασης ενός ρολογιού (3 μονάδες) και την αντιγραφή ενός τρισδιάστατου κύβου (1 μονάδα). Στη συνέχεια αξιολογούνται οι φωνολογικές και οι εκτελεστικές τους λειτουργίες μέσω μιας σειράς από 5 λέξεις που ζητάμε να τις επαναλάβουν και μάλιστα να τις συγκρατήσουν για μακροπρόθεσμη ανάκληση των 5'. Ενώ ζητείται ακόμα να επαναλάβουν αριθμούς με την ίδια σειρά από

την αρχή μέχρι το τέλος και στη συνέχεια αντίστροφα σε σχέση με αυτό που τους εκφωνούμε (2 μονάδες). Η προσοχή, η συγκέντρωση και η μνήμη εργασίας αξιολογούνται χρησιμοποιώντας την διαδικασία ανίχνευσης της λέξης στόχου ανάμεσα σε ένα σύνολο από άλλες και κάθε φορά που το άτομο την αντιλαμβάνεται του ζητείται να αγγίξει το γραφείο με το χέρι του (1 μονάδα), έπειτα μία διαδικασία σειριακής τοποθέτησης αριθμών μέσω της διαδοχικής αφαίρεσης 7 μονάδων από το 100 (3 μονάδες). Ο λόγος αξιολογείται χρησιμοποιώντας μια παράθεση τριών στοιχείων-ζώων που είναι οικεία και ζητείται από τον συμμετέχοντα να τα κατονομάσει (λιοντάρι, καμήλα, ρινόκερος 3 μονάδες), η επανάληψη δύο συντακτικά σύνθετων προτάσεων (2 μονάδες), και την προαναφερθείσα εργασιακή ευχέρεια.

Τέλος, εξετάζεται ο προσανατολισμός στο χρόνο και τον τόπο αξιολογείται (6 μονάδες). Είναι ένα αποδεδειγμένα χρήσιμο εργαλείο γνωστικού ελέγχου για πολλές ασθένειες όπως Alzheimer, Parkinson, Νόσος του Huntington, εγκεφαλικό επεισόδιο, κατάθλιψη, σχιζοφρένεια, μετωποκροταφική άνοια, ALS (πλάγια μυατροφική σκλήρυνση), Διαταραχή συμπεριφοράς ύπνου, νεόπλασμα εγκεφάλου, Πολλαπλή σκλήρυνση, Τραύμα στο κεφάλι. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί με εύκολο τρόπο από Νοσοκόμες, Λογοθεραπευτές, Εργοθεραπευτές, Νευρολόγους, Ψυχολόγους, Γηρίατρους και άλλα. Η συγκεκριμένη κλίμακα χρησιμοποιήθηκε με την σταθμισμένη ελληνική έκδοση και συμπληρώθηκε σε χρόνο έως 10 λεπτών.

Το αμέσως επόμενο ερωτηματολόγιο που συμπληρώθηκε ήταν το τεστ **MMSE (Mini Mental State Examination)**. Η δοκιμασία Mini-Mental State Examination – MMSE (Δοκιμασία Σύντομης Γνωστικής Εκτίμησης, ΔΣΓΕ) των Folstein, Folstein και McHugh (1975) αποτελεί ένα εργαλείο εκτίμησης της γνωστικής κατάστασης, ευρέως χρησιμοποιούμενο για τη σύντομη ανίχνευση της γνωστικής εξασθένησης και της άνοιας στον πληθυσμό των ενηλίκων. Η δοκιμασία MMSE αποτελείται συνολικά από 6 υποδοκιμασίες που αφορούν στην εξέταση του χρονικού και χωρικού προσανατολισμού, της άμεσης και βραχύχρονης μνήμης, της προσοχής, των γλωσσικών λειτουργιών και των οπτικο-κατασκευαστικών δεξιοτήτων. Η ανώτατη συνολική βαθμολογία που μπορεί κάποιος να επιτύχει σε αυτή τη δοκιμασία είναι οι 30 βαθμοί. Βαθμολογία μικρότερη από ή ίση με 23 βαθμούς αποτελεί γενικά αποδεκτή ένδειξη γνωστικής έκπτωσης, συνδέεται με τη διάγνωση άνοιας τουλάχιστον στο 79% των περιπτώσεων και αντανακλά 87% ευαισθησία και 82% εξειδίκευση της δοκιμασίας

(Alvarez et al., 2007). Η σημαντικότερη μεταβλητή που επηρεάζει την ευαισθησία της MMSE είναι το επίπεδο της γνωστικής εξασθένησης. Υψηλότερα επίπεδα ευαισθησίας της MMSE παρατηρούνται όσο πιο αυξημένη είναι η γνωστική εξασθένηση. Η εξειδίκευση έχει βρεθεί να κυμαίνεται μεταξύ 80-100%. Μειονέκτημα της MMSE αποτελεί η δυσκολία ως προς την αναγνώριση της ήπιας γνωστικής εξασθένησης και ως προς την αναφορά μεταβολών σε περιπτώσεις σοβαρής μορφής άνοιας. Επιπλέον, παράγοντες, όπως η ηλικία, το μορφωτικό επίπεδο, το φύλο, καθώς και το πολιτισμικό και κοινωνικο-οικονομικό υπόβαθρο, φαίνεται ότι μπορούν να προκαλέσουν μονομέρεια μέτρησης στη συνολική βαθμολογία της δοκιμασίας, και γι' αυτό είναι σκόπιμο τα σημεία τομής να προσαρμόζονται, τουλάχιστον σε σχέση με τις μεταβλητές ηλικίας και μορφωτικού επιπέδου (Jones & Gallo, 2001; Lancu & Olmer, 2006). Ειδικότερα, τα επίπεδα ευαισθησίας και εξειδίκευσης της MMSE, ως προς την ανίχνευση της άνοιας τύπου Alzheimer, φαίνονται να αυξάνουν όσο πιο χαμηλό είναι το μορφωτικό επίπεδο των ατόμων στα οποία αυτή χορηγείται. Η δοκιμασία είναι διαθέσιμη σε πολλές γλώσσες και έχει αξιολογηθεί πολλές φορές ως προς τις ψυχομετρικές της ιδιότητες (Albert & Cohen, 1992; Folstein et al., 1975; Morales, Flowers, Gutierrez, Kleinman, & Tenesi, 2006; Shigemori, Ohgi, Okuyama, Shimura, & Schneider, 2010). Ειδικά στην ελληνική γλώσσα, έχει μεταφραστεί και σταθμιστεί, σε δείγμα ηλικιωμένων, από τους Tsolaki, Fountoulakis, Nakoroulou, Kazis και Mohs (1997). Βαθμολογία μεγαλύτερη ή ίση με «24/30», όσον αφορά την ελληνική προσαρμογή του εργαλείου, δείχνει απουσία γνωστικών ελλειμμάτων, ενώ μικρότερη βαθμολογία αποτελεί ένδειξη γνωστικής έκπτωσης (Tsolaki et al., 1997). Η συμπλήρωση της κλίμακας διήρκεσε 5-10 λεπτά για κάθε υποκείμενο.

ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΕΙΚΟΝΩΝ

Η διαδικασία συνέχισε με την χορήγηση των τριών εικόνων που είχαν επιλεγεί από τους ερευνητές για την λήψη του αφηγηματικού και περιγραφικού δείγματος λόγου. Αρχικά χορηγήθηκε η εικόνα CAT, έπειτα η Cookie Theft και τέλος η AST. Η πρώτη εικόνα (CAT) αποτελεί περιεχόμενο του Comprehensive Aphasia Test (CAT), το οποίο έχει σχεδιαστεί για να εκτιμά τη συνολική απόδοση της γλώσσας, να ελέγχει για σχετικά γνωστικά ελλείμματα και για να ξεκινήσει εν συντομία τη διερεύνηση της αναπηρίας που σχετίζεται με αυτές τις βλάβες στην καθημερινή ζωή ενός ατόμου. Το

CAT μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε οποιοδήποτε άτομο που έχει αποκτήσει αφασία ως αποτέλεσμα εγκεφαλικού επεισοδίου, αλλά επίσης έχει χορηγηθεί επιτυχώς σε εκείνους που έχουν προοδευτική αφασία ή αφασία ως αποτέλεσμα τραυματισμού στο κεφάλι. Έχει σχεδιαστεί για χρήση από Λογοθεραπευτές, αν και έχει επίσης χορηγηθεί αποτελεσματικά από γιατρούς και ψυχολόγους μετά από εκπαίδευση από ένα Λογοθεραπευτή. Το CAT πρέπει να χορηγείται μεταξύ 3 και 6 εβδομάδων μετά το εγκεφαλικό επεισόδιο, όταν το άτομο αυτό είναι ιατρικά σταθερό και έχει δημιουργηθεί μια σχέση. Η περιεκτική αξιολόγηση μπορεί να ολοκληρωθεί σε μία ή δύο συνεδρίες. Αποτελείται από 34 δοκιμές χωρισμένες σε τρία μέρη: Η γνωστική ενότητα, η μπαταρία γλώσσας, το ερωτηματολόγιο για την αναπηρία. Η γνωστική ενότητα αξιολογεί τις ικανότητες των ανθρώπων σε ένα ευρύ φάσμα εργασιών που μπορούν να επηρεάσουν την αποκατάσταση. Η μπαταρία γλώσσας παρέχει ένα προφίλ απόδοσης σε όλους τους τρόπους παραγωγής και κατανόησης της γλώσσας. Το ερωτηματολόγιο αναπηρίας είναι προαιρετικό και διερευνά τον πρακτικό, ψυχολογικό και κοινωνικό αντίκτυπο της βλάβης από την οπτική γωνία του ατόμου που ζει με αφασία.

Η δεύτερη εικόνα, Cookie Theft, περιέχεται στη συστοιχία Διαγνωστική Αφασία της Βοστώνης. Το BDAE έχει σχεδιαστεί για τη διάγνωση αφασίας και σχετικών διαταραχών. Αυτό το τεστ αξιολογεί διάφορες αντιληπτικές μεθόδους (ακουστικό, οπτικό και χειρονομικό), λειτουργίες επεξεργασίας (κατανόηση, ανάλυση, επίλυση προβλημάτων) και τρόπους απόκρισης (γραφή, άρθρωση και χειραγώγηση). Το BDAE μπορεί να χρησιμοποιηθεί από νευρολόγους, ψυχολόγους, παθολόγους ομιλίας και επαγγελματίες θεραπευτές (Goodglass & Kaplan, 1972).

Η τρίτη κατά σειρά που χορηγήθηκε ανήκει στο ανιχνευτικό τεστ Aphasia Screening Test. Το Aphasia Screening Test για την αφασία ενηλίκων (A.S.T.) δημιουργήθηκε αρχικά από τη Renata Whurr από τις υπάρχουσες δοκιμές μπαταρίας. Σχεδιασμένο για σοβαρούς έως μέτριας βλάβης αφασικούς ενήλικες, το AST είναι ένα ευαίσθητο και περιεκτικό κλινικό εργαλείο για την αξιολόγηση του προφίλ των διαδικασιών επικοινωνίας και της ακρόασης, κατανόησης, ομιλίας, ανάγνωσης και γραφής. Το προφίλ που θα αναλυθεί καθορίζει περιοχές των γλωσσικών διαταραχών προκειμένου να βοηθήσει στο σχεδιασμό της θεραπείας και ο επαναληπτικός έλεγχος παρέχει ένα αντικειμενικό μέτρο αλλαγών στις λειτουργίες γλώσσας και επικοινωνίας ενός ασθενούς. Ο χρόνος συμπλήρωσης του τεστ κυμαίνεται από 5-10 λεπτά.

3.4 ΧΡΟΝΟΣ ΚΑΙ ΧΩΡΟΣ ΔΙΑΞΕΛΑΓΩΓΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Σύμφωνα με το πρωτόκολλο της οποίας έγινε η χρήση του ερωτηματολογίου γενικού τύπου, κλίμακα HADS, MoCa , εικόνες (Cookie Theft , AST, CAT). Το Mini Mental Cognitive Test ήταν ένα επιπλέον εργαλείο που προστέθηκε από του ερευνητές. Η χορήγηση των τεστ αυτών προς όλα τα υποκείμενα-συμμετέχοντες από τους ερευνητές διήρκησε 1 μήνα. Η διαδικασία χορήγησης των τεστ διαρκούσε κατά μέσο όρο 25-30 λεπτά. Η κάθε διαδικασία- τεστ που συμπεριλήφθηκε στην διεξαγωγή της έρευνας θα προσεγγιστεί παρακάτω με χρονικά όρια. Η συνάντηση με κάθε συμμετέχοντα για την διεξαγωγή της έρευνας πραγματοποιούνταν στην οικεία του καθένα και διαρκούσε περίπου 25-30 λεπτά. Ο χώρος ήταν ήσυχος, χωρίς ηχητικά παράσιτα, όπως είχε ζητηθεί από τους ερευνητές πριν την συνάντηση με κάθε υποκείμενο. Έτσι η διαδικασία μπορούσε να πραγματοποιηθεί ομαλά και με επιτυχία. Στο χώρο βρισκόταν μόνο ο συμμετέχων και ο ερευνητής. Ο τελευταίος ενημέρωνε το κάθε υποκείμενο στην αρχή της συνάντησης , ότι οποιαδήποτε επείγουσα διακοπή της διαδικασίας ήταν δυνατή. Η μόνη επείγουσα διακοπή που πραγματοποιήθηκε ήταν εξαιτίας εκτάκτου τηλεφωνήματος. Ωστόσο μετά από αυτό η συνεδρία συνεχιζόταν και ολοκληρωνόταν με φυσιολογική ροή.

3.5 ΠΙΛΟΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

Έχοντας αποφασίσει για την διεξαγωγή της δειγματοληπτικής έρευνας είναι απαραίτητο βήμα να δοκιμάσει ο ερευνητής όλα τα εργαλεία προς χρήση (τεστ, τα ερωτηματολόγια) και να πραγματοποιήσει δοκιμαστική διαδικασία. Η πιλοτική έρευνα επομένως είναι πρωταρχικό σημείο της ερευνητικής μελέτης και έχει ως κύριο σκοπό τη διαπίστωση της αποτελεσματικότητας της έρευνας που σχεδιάστηκε. Ο ερευνητής θα πρέπει να μεριμνήσει ώστε ο σχεδιασμός και η διεξαγωγή της έρευνας να ανταποκρίνεται στα εξής σημεία: πώς θα τεθούν τα ερωτήματα με τρόπο σαφή , πώς θα παρακινηθούν οι ερωτώμενοι να απαντήσουν στις ερωτήσεις και να πράξουν αυτό με ακρίβεια, πώς θα επιτευχθεί η επαφή με τα άτομα ως προς τα οποία σχεδιάζεται η έρευνα, πώς θα αποφασισθεί τι είναι κατάλληλο και σωστό να ερωτηθεί ,πώς θα αξιολογηθεί το εάν θα επιτύχουμε τους στατιστικούς στόχους της έρευνας όσον αφορά την αμεροληψία και την ακρίβεια. Επιπλέον καταγράφεται ο χρόνος που απαιτείται

προκειμένου να ολοκληρωθεί η χορήγηση έτσι ώστε να μπορούν να προσδιοριστούν τα κατάλληλα χρονικά όρια και περιορισμοί. Η πιλοτική δοκιμή της συγκεκριμένης έρευνας πραγματοποιήθηκε ανάμεσα στους δυο ερευνητές της μελέτης. Η διαδικασία έγινε κάτω από τις απαραίτητες συνθήκες έρευνας, δηλαδή ήσυχο περιβάλλον. Οι ερευνητές είχαν μαζί τους τις τρεις ασπρόμαυρες εικόνες εκτυπωμένες σε Α4, τα σταθμισμένα εργαλεία τεστ (MoCa, HADS, MMSE), το ερωτηματολόγιο γενικού τύπου και το έγγραφο συναίνεσης. Ο κάθε ερευνητής με τον δικό του καταγραφέα φωνής ηχογραφούσε την περιγραφή της κάθε εικόνας. Αρχικά χορηγούνταν τα τεστ κι όταν ολοκληρωνόταν η διαδικασία αυτή ερχόταν η περιγραφή των εικόνων. Η περιγραφή των εικόνων ζητούνταν με την αντίστοιχη εντολή: "Θέλω να παρατηρήσετε την κάθε εικόνα με την σειρά που παρουσιάζεται η κάθε μια και να περιγράψετε ότι βλέπετε. Όταν τελειώσετε με την περιγραφή όλων των εικόνων θα μου πείτε τελειώσα." Από εκείνη τη στιγμή έως και το τέλος της περιγραφής της τρίτης εικόνας το δείγμα λόγου ηχογραφόταν από τον ερευνητή για να χρησιμοποιηθεί στην μετέπειτα ανάλυση. Έτσι ολοκληρωνόταν η όλη διαδικασία της έρευνας η οποία διαρκούσε περίπου 30 λεπτά. Η πιλοτική δοκιμή πραγματοποιήθηκε δυο φορές, ώστε να υλοποιηθεί ολόκληρη η διαδικασία και από τους δυο ερευνητές.

3.6 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ

Τα αποτελέσματα των ερωτηματολογίων της έρευνας αναλύθηκαν αρχικά στο Microsoft Excel, ώστε να γίνουν ποιοτικές μετρήσεις των δειγμάτων των συμμετεχόντων και να διαμορφωθούν τα αντίστοιχα γραφήματα. Οι αποκρίσεις των συμμετεχόντων στην περιγραφή της κάθε εικόνας συνολικά καταγράφηκαν στο Microsoft Word. Από το έγγραφο αυτό σημειώθηκαν τα κύρια γεγονότα κάθε εικόνας που αναφέρθηκαν από κάθε συμμετέχων και αναρτήθηκαν στο excel με μια συγκεκριμένη βαθμολογία και κατηγοριοποίηση απόκρισης. Οι παράγοντες-παράμετροι που πιθανώς επηρεάζουν την επίδοση των συμμετεχόντων συσχετίστηκαν με μη παραμετρικά τεστ (Spearman's correlation) για τη διερεύνηση των πιθανών συσχετίσεων.

ΚΥΡΙΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Στην ανάλυση τω δειγμάτων λόγου που καταγράφηκαν, πραγματοποιήθηκε διάκριση των κύριων γεγονότων τα οποία χρησιμοποιήθηκαν από τα υποκείμενα-συμμετέχοντες. Οι ερευνητές έχουν χρησιμοποιήσει διαφορετική ορολογία για να αναφερθούν στην ικανότητα αναμετάδοσης σχετικών και σχεσιακών πληροφοριών όταν περιγράφουν μια σκηνή που απεικονίζεται όπως: «πληρότητα εννοιών» (Mackenzie et al., 2007; Nicholas & Brookshire, 1995), «Παρεχόμενες πληροφορίες» (Cooper, 1990), «Κύριες ιδέες» (Duong & Ska, 2001) «Πληρότητα ιστορίας» (Le, Coelho, Mozeiko, Krueger, & Grafman, 2012), «Πιστό περιεχόμενο» (Juncos-Rabadan, Pereiro, & Rodriguez, 2005) και «κύρια γεγονότα» (Capilouto et al., 2005; Wright, Capilouto, Wagovich, Cranfill, & Davis, 2005).

Τα δείγματα των συμμετεχόντων αξιολογήθηκαν για το ποσοστό των κύριων γεγονότων που περιλαμβάνονται στις εικόνες και το βαθμό στον οποίο οι συμμετέχοντες κατανόησαν και εξέφρασαν σχέσεις ανάμεσα στους χαρακτήρες, τις δράσεις και ιδέες. Ο Wright (2005) ανέπτυξε ένα μέτρο κατάλληλο για την ανάλυση της ικανότητας ενός ατόμου να συσχετίσει τα «βασικά στοιχεία» και «σιωπηρές έννοιες» που απεικονίζονται σε μια εικονογραφική σκηνή. Οι Kintsch και van Dijk (1978) έχουν προτείνει έναν τρόπο που επιτυγχάνουν οι ομιλητές αυτό στον αφηγηματικό λόγο, με την επικοινωνία μεταξύ των σχέσεων και των αιτιωδών δεσμών των μονάδων πληροφορίας. Αυτά τα «βασικά στοιχεία» και οι «σιωπηρές έννοιες» αναφέρονται ως κύρια γεγονότα (Wright et al., 2005).

Άλλες αναλύσεις ποσοτικοποίησης και περιγραφής περιλαμβάνουν αυτό που ο Brownell (1988) περιγράφει ως αναλύσεις εντός της πρότασης, όπως οι Yorkston και Beukelman's (1980), ανάλυση ενότητας περιεχομένου και σωστή μονάδα πληροφοριών, οι Nicholas and Brookshire (1993) αναλύσεις που παρέχουν πληροφορίες σχετικά με την πληροφόρηση και αποτελεσματικότητα. Άλλες αναλύσεις λέξη-προς-λέξη περιλαμβάνουν μέτρα έκφρασης διάρκεια, ρυθμός ομιλίας (λέξεις ανά λεπτό) και ποσοστό των προσωπικών αντωνυμιών (Prins, Snow, & Wagenaar, 1978).

Οι ερευνητές έχουν επίσης χρησιμοποιήσει τεχνικές για ποσοτικοποίηση αναλύσεων μεταξύ φράσεων (Brownell, 1988), όπως αριθμός επεισοδίων και τη διάρκεια του επεισοδίου (Coelho, 2002), τη δυνατότητα περιγραφής ενός επεισοδίου από την αρχή

στο τέλος (Charman et al., 1992), και ο βαθμός της λογικής και της συνοχής αναφοράς (Davis & Coelho, 2004). Οι συγγραφείς Nicholas and Brookshire (1993), ορίζουν ως ένα γεγονός κύριο αν είναι (α) επαρκούς σημασίας για την ιστορία ως σύνολο και (β) ανεξάρτητο από τα άλλα γεγονότα της ιστορίας. Λειτουργικά, ένα κύριο γεγονός ορίζεται ως ένα που αναφέρεται ανεξάρτητα από τουλάχιστον δύο από τους τρεις συγγραφείς (Wright et al., 2005).

Στην συγκεκριμένη ερευνητική μελέτη, για την πραγματοποίηση της ανάλυσης των κύριων γεγονότων χρησιμοποιήθηκαν οι ακριβείς λίστες με τα κύρια γεγονότα για κάθε εικόνα που είχαν διαμορφωθεί από τους ερευνητές που είχαν ξεκινήσει την παρούσα έρευνα το 2019. Επομένως ως κύριο γεγονός θεωρείται αυτό που: α) έχει ιδιαίτερη σημασία για το σύνολο της εικόνας β) Είναι ανεξάρτητο γεγονός από τα υπόλοιπα κύρια γεγονότα. Τα κύρια γεγονότα και οι αποκρίσεις κάθε εικόνας αξιολογήθηκαν ως προς την ακρίβεια και την πληρότητα τους σε: **α) ακριβές/ής και ολοκληρωμένο β) ακριβές/ής αλλά όχι ολοκληρωμένο γ) ανακριβές/ής δ) απών/ούσα**. Γεγονότα που διατυπώνονταν ελαφρώς διαφορετικά αλλά η ερμηνεία του περιεχομένου ήταν ίδια, θεωρούνταν αποδεκτή. Έτσι επιτρέπονταν μικρές αποκλίσεις στη διατύπωση των κύριων γεγονότων και να εξαληφθούν γεγονότα που ήταν λιγότερο κεντρικά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Η ανάλυση των αποτελεσμάτων θα στηριχθεί στους παρακάτω σκοπούς:

A) Υπάρχει διαφορά ανάμεσα στις 3 εικόνες (Cookie theft, AST, CAT) που χρησιμοποιούνται στην αξιολόγηση του περιγραφικού λόγου των ενηλίκων όσον αφορά την πολυπλοκότητα των γεγονότων που απεικονίζονται βάση

- 1) Την απόφαση των συμμετεχόντων για το ποια είναι η περισσότερη πολύπλοκη εικόνα προς περιγραφή
- 2) Την κατηγοριοποίηση του περιγραφικού λόγου των ενηλίκων σε κατηγορίες απόκρισης ,ως προς την ακρίβεια και ολοκληρωμένη απόκριση στα κύρια γεγονότα
- 3) Σύγκριση των κατηγοριών απόκρισης και για τις 3 εικόνες μέσω μη παραμετρικών τεστ ώστε να διερευνηθεί ποια κατηγορία από τις 4 που θα παρουσιαστούν εμφανίζεται περισσότερο στις αποκρίσεις των συμμετεχόντων.
- 4) Ποια είναι τα πιο πολύπλοκα και περίπλοκα γεγονότα προς περιγραφή σε κάθε εικόνα

B) Εάν διάφοροι παράγοντες και συγκεκριμένες μεταβλητές επηρεάζουν την επίδοση του ατόμου στην περιγραφή και αφήγηση λόγου. Οι παράγοντες αυτοί είναι: μορφωτικό επίπεδο , ψυχολογική κατάσταση, κατάσταση των γνωστικών λειτουργιών, ηλικία , τόπος καταγωγής , χρόνος που δαπανάται στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης , ο προτιμητέος τρόπος ενημέρωσης , η ανάγνωση βιβλίων , πιθανό ιστορικό διαταραχής λόγου και ομιλίας .

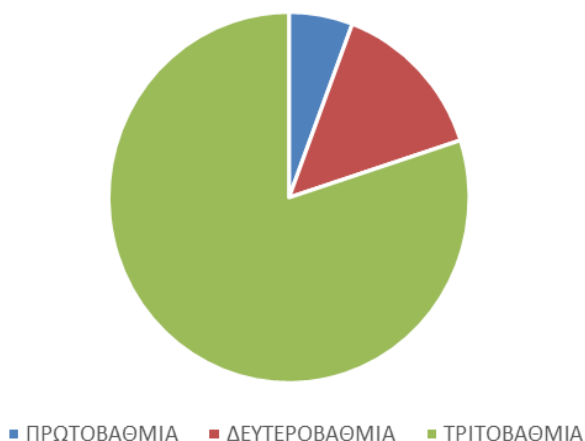
4.1. ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ

Το δείγμα των συμμετεχόντων αποτελούνταν από 21 γυναίκες και 14 άντρες (μέσος όρος (ΜΟ): 46,4 και τυπική απόκλιση (ΤΑ): 3,6). Όλοι οι συμμετέχοντες ανήκουν στο ηλικιακό εύρος 40-50 ετών.

Όλοι οι συμμετέχοντες έχουν την ελληνική ως μητρική γλώσσα και μόνο μια συμμετέχων είναι δίγλωσση, με δεύτερη γλώσσα (L2) τα γερμανικά. Οι 5/35 συμμετέχοντες προτιμούν ως τρόπο ενημέρωσης την τηλεόραση, οι 15/35 επιλέγουν κυρίως το διαδίκτυο, 0/35 συμμετέχοντες προτιμούν την εφημερίδα, ενώ οι 15/35 επιλέγουν εξίσου τηλεόραση, διαδίκτυο και εφημερίδα. Μόλις οι 6/35 συμμετέχοντες δεν αφιερώνουν καμία ώρα καθημερινά στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Οι 20/35 συμμετέχοντες αφιερώνουν 1-2 ώρες, 8/35 αφιερώνουν 3-4 ώρες, ενώ μόνο 1/35 αφιερώνει πάνω από 6 ώρες καθημερινά. Εν συνεχεία, 19/35 συμμετέχοντες διαβάζουν βιβλία εκ των οποίων οι 9 διαβάζουν 1-2 βιβλία ετησίως, οι 4 διαβάζουν 3-4 βιβλία ετησίως, οι 2 διαβάζουν 5-6 και 4 διαβάζουν πάνω από 6 ετησίως. Αναφορικά με το είδος των βιβλίων που διαβάζουν, οι 7/19 προτιμούν λογοτεχνικά βιβλία, οι 5/19 επιλέγουν μυθιστορήματα, οι 4/19 προτιμούν ιστορικά, μόνο 1/19 επιλέγει θρησκευτικά βιβλία, 1/19 επιλέγει κοινωνικού περιεχομένου βιβλία και 1/19 επιλέγει φιλοσοφικού είδους βιβλία. Όσον αφορά το επάγγελμα των συμμετεχόντων, 5/35 ασχολούνται με πολυτεχνικές επιστήμες, οι 2/35 ασχολούνται με οικονομικές επιστήμες, οι 3/35 είναι δημόσιοι υπάλληλοι, 1/35 είναι Ιατρός, 2/35 ασχολούνται με οικιακά, 2/35 είναι συνταξιούχοι, 3/35 είναι ιδιωτικοί υπάλληλοι, 2/35 είναι φιλόλογοι, 1/35 είναι νηπιαγωγός και 14/35 είναι εκπαιδευτικοί δημοτικού σχολείου. Ο μέσος όρος των ετών εργασίας είναι 19,7 και η τυπική απόκλιση 4,4. Οι 35/35 συμμετέχοντες δήλωσαν ότι δεν έχουν πρόσφατα σε νοσοκομειακή μονάδα και οι 8/35 δήλωσαν ότι ακολουθούν μια συγκεκριμένη φαρμακευτική αγωγή. Ειδικότερα, 3/8 ακολουθούν φαρμακευτική αγωγή για χοληστερίνη, 2/8 αγωγή για την λειτουργία του θυροειδή, 1/8 αγωγή για αλλεργία, 1/8 αγωγή για υπέρταση και 1/8 αγωγή για το άγχος. Το 100% των συμμετεχόντων δεν έχουν παρακολουθήσει στο παρελθόν λογοθεραπευτικές συνεδρίες, ούτε είχαν συναντήσει ξανά κάπου τις εικόνες που χρησιμοποιήθηκαν για περιγραφή. Τέλος οι 27/35 είχαν ξανασυμπλήρωσει ξανά ερωτηματολόγιο, ενώ οι 8/35 ποτέ ξανά.

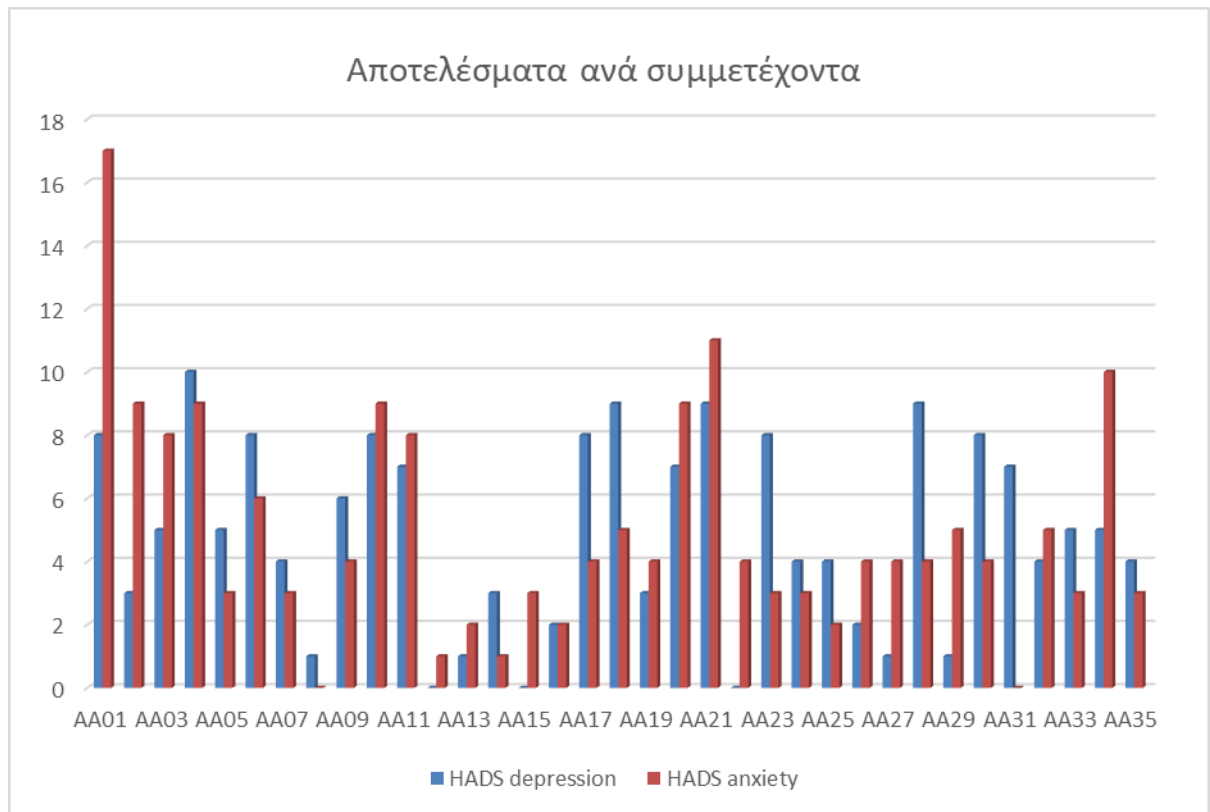
Ο μέσος όρος της επίδοσης στο **HADS** είναι 9,7 και τυπική απόκλιση 5,6. Στο **MOCA** ο μέσος όρος επίδοσης ήταν 25 με τυπική απόκλιση 2,8. Στο **MMSE** ο μέσος όρος ήταν 28,5 και η τυπική απόκλιση 1,5.

Εκπαιδευτικό Επίπεδο Συμμετεχόντων

Διάγραμμα 1:

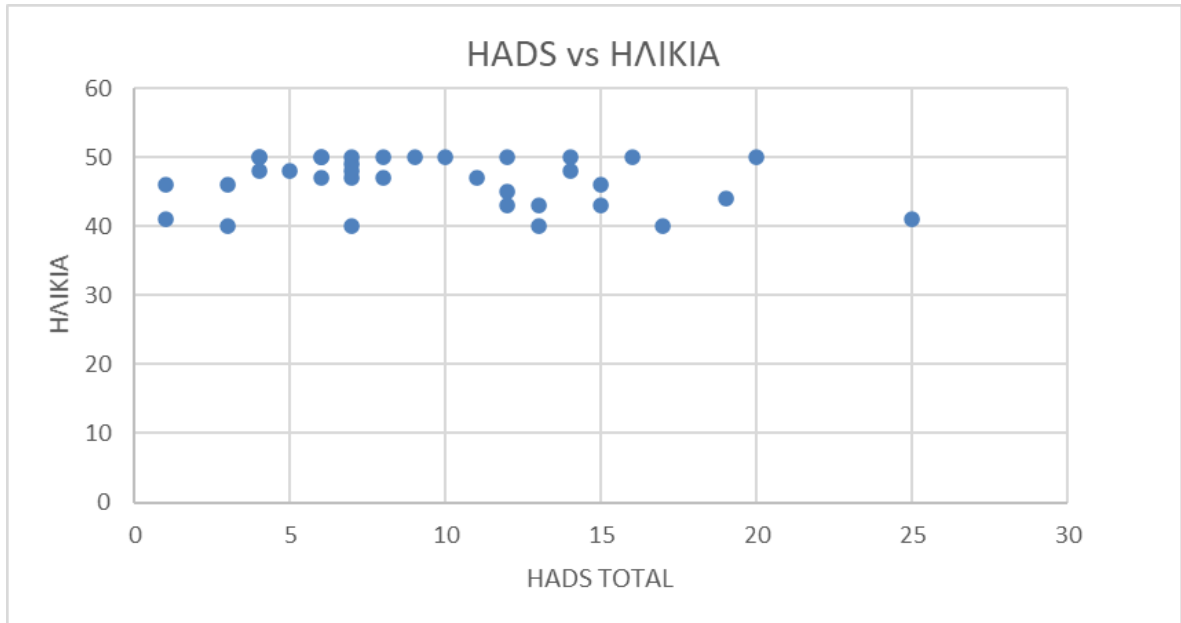
Στο παραπάνω διάγραμμα απεικονίζεται το εκπαιδευτικό επίπεδο των συμμετεχόντων. Όπως παρατηρούμε το μεγαλύτερο μέρος των συμμετεχόντων ανήκει στο πεδίο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, η οποία αντιστοιχεί σε αποφοίτηση από Πανεπιστήμια, Πολυτεχνεία, Τεχνολογικά εκπαιδευτικά ιδρύματα, Μεταπτυχιακές σπουδές, καθώς και ακαδημίες του στρατού και του κλήρου. Το αμέσως επόμενο πεδίο αντιστοιχεί σε επίπεδο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και συγκεκριμένα την εκπαίδευση που παρέχεται από το Γυμνάσιο και Λύκειο. Τέλος τα μικρότερα πεδία αντιστοιχούν σε μόρφωση σε απόφοιτους πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.

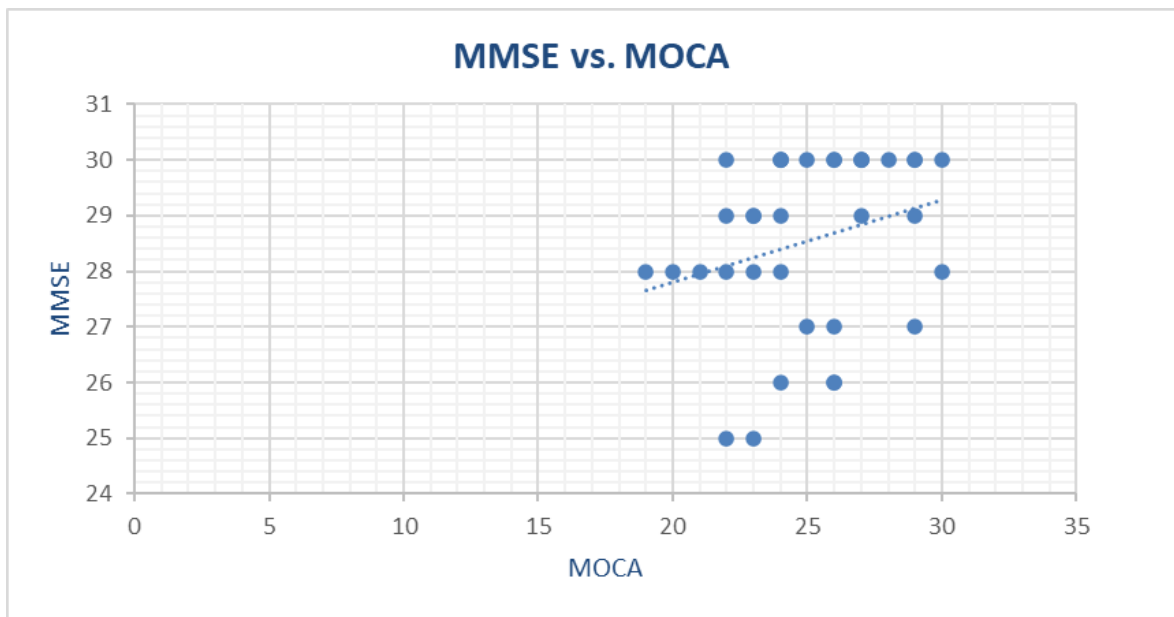
Διάγραμμα 2:

Στο παραπάνω διάγραμμα απεικονίζονται τα αποτελέσματα των συμμετεχόντων στις υποκλίμακες του τεστ HADS -Depression και Anxiety ανά συμμετέχοντα.

Παρακάτω παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της συσχέτισης του συνολικού σκορ του HADS σε σχέση με την ηλικία των συμμετεχόντων.

Διάγραμμα 3. Αποτελέσματα HADS με σχέση με την ηλικία των συμμετεχόντων.

Διάγραμμα 4:

Σύγκριση επίδοσης συμμετεχόντων στο τεστ MOCA και στο τεστ MMSE. Σύμφωνα με το διάγραμμα γίνεται αντιληπτό ότι όλοι οι συμμετέχοντες είχαν καλύτερη επίδοση στο τεστ MMSE σε σύγκριση με το MOCA. Η συσχέτιση ανάμεσα στις επιδόσεις των δυο τεστ είναι γραμμική όπως φαίνεται, και τείνει να είναι στατιστικώς σημαντική (όσο περισσότερο υψηλό σκορ στο ένα, τόσο και στο άλλο). Η διαφορά ανάμεσα στα αποτελέσματα των 2 τεστ ίσως οφείλεται στην υψηλότερη απαίτηση των δραστηριοτήτων στο τεστ MOCA.

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

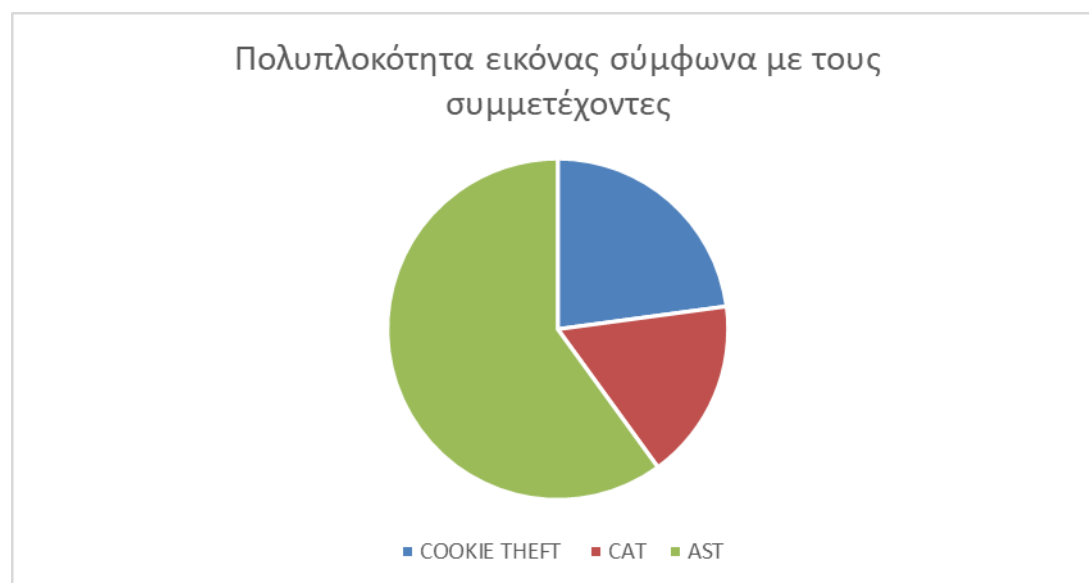
ΕΡΩΤΗΜΑ 1.

Υπάρχει διαφορά ανάμεσα στις 3 εικόνες, ως προς την πολυπλοκότητα και την περιπλοκότητα των γεγονότων-ερεθισμάτων προς περιγραφή με βάση την προσωπική απόφαση των συμμετεχόντων;

ΚΑΙ ΕΡΩΤΗΜΑ 2:

Υπάρχει διαφορά ανάμεσα στην περιγραφή των 3 εικόνων ως προς την ακρίβεια και ολοκληρωμένη απόκριση στα κύρια γεγονότα των απεικονιζόντων γεγονότων;

Στο παρακάτω διάγραμμα φαίνεται η επιλογή των συμμετεχόντων της περισσότερο πολύπλοκης εικόνας, όπως δηλαδή απάντησαν στην ερώτηση για το ποια εικόνα κατά τη γνώμη τους θεωρούσαν ότι είναι πιο πολύπλοκη και περίπλοκη οπτικά και κατ' επέκταση πιο περίπλοκη ως προς την περιγραφή της.

Διάγραμμα 5: Οι περισσότεροι συμμετέχοντες έκριναν ότι η περισσότερο πολύπλοκη εικόνα ήταν αυτή του AST. Η αμέσως επόμενη στην σειρά πολυπλοκότητας σύμφωνα με τα αποτελέσματα φαίνεται ότι είναι η εικόνα του Cookie Theft και τέλος η εικόνα του CAT.

Συγκρίσεις μεταξύ των μεταβλητών

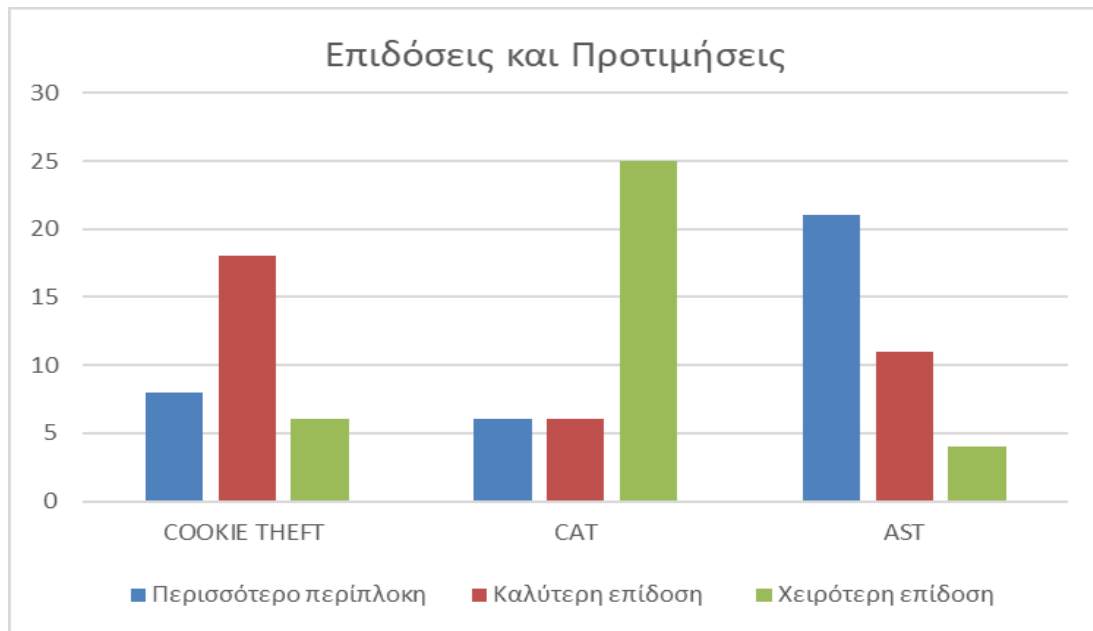
Ως εικόνα με δείγμα λόγου καλύτερης απόδοσης κρίθηκε η εικόνα που είχε συνολικά τα περισσότερα ακριβή και ολοκληρωμένα γεγονότα, ενώ η χειρότερη το αντίθετο (περισσότερα ανακριβή). Σε περίπτωση ισοβαθμίας, υπερίσχυε και πάλι η περιγραφή της εικόνας με τα λιγότερα λάθη.

Εφαρμόστηκε η στατιστική ανάλυση Friedman Test για να εξεταστούν οι διαφορές μεταξύ επαναλαμβανόμενων μετρήσεων της επίδοσης (καλύτερη επίδοση, χειρότερη επίδοση), ($n = 35$). Βρέθηκε η τιμή $Chi-square = 6.90$ η οποία ήταν και στατιστικά σημαντική ($p = .032$).

Έπειτα εφαρμόστηκε η στατιστική ανάλυση Wilcoxon Signed Ranks Tests για τη σύγκριση των ζευγαριών μεταβλητών. Στο ζευγάρι των μεταβλητών της **καλύτερης επίδοσης και της προτίμησης** το Wilcoxon Signed Ranked Test υπέδειξε ότι όντως υπήρχε στατιστικά σημαντική διαφορά ($Z = -2.58, p = .01$). Στο ζευγάρι των μεταβλητών της **χειρότερης επίδοσης και της προτίμησης** οι θετικές τάξεις ήταν επίσης στατιστικά σημαντικά υψηλότερα από τις αρνητικές $Z = -2.69, p = .007$.

Έλεγχος αξιοπιστίας

Ο έλεγχος αξιοπιστίας alpha του Cronbach για τις κλίμακες της **προτίμησης (preference) και της καλύτερης επίδοσης (best result)** έδειξε ότι έχουν κακή αξιοπιστία ($\alpha < .65$), ενώ η **συσχέτιση μεταξύ της προτίμησης και της καλύτερης επίδοσης** ήταν αρνητική και στατιστικά σημαντική ($r = -.54, p < .05$).

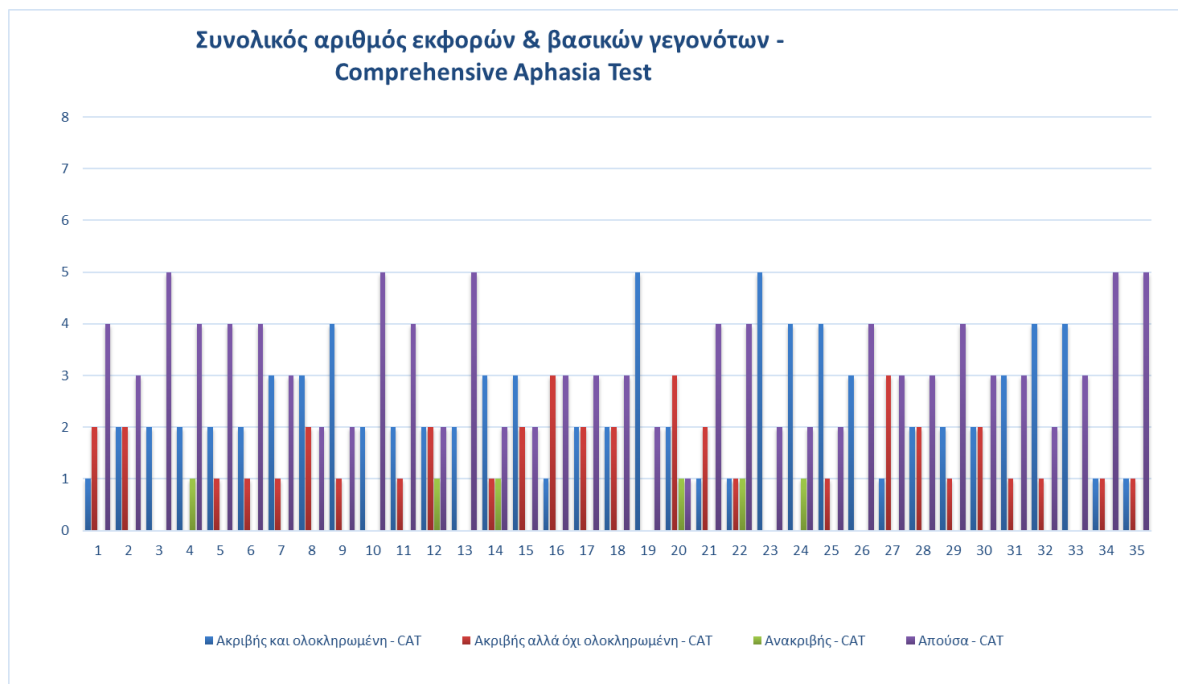
Διάγραμμα 6: Παρουσιάζονται (με απόλυτους αριθμούς) οι απαντήσεις των συμμετεχόντων για την περισσότερο περίπλοκη και η συνολική απόδοση του δείγματος για την καλύτερη και χειρότερη απόδοση.

Όπως φαίνεται και στο διάγραμμα παραπάνω η χειρότερη επίδοση των συμμετεχόντων βρέθηκε να είναι στην εικόνα του CAT ενώ η καλύτερη επίδοση σε όλο το δείγμα φαίνεται να είναι στην εικόνα του Cookie Theft.

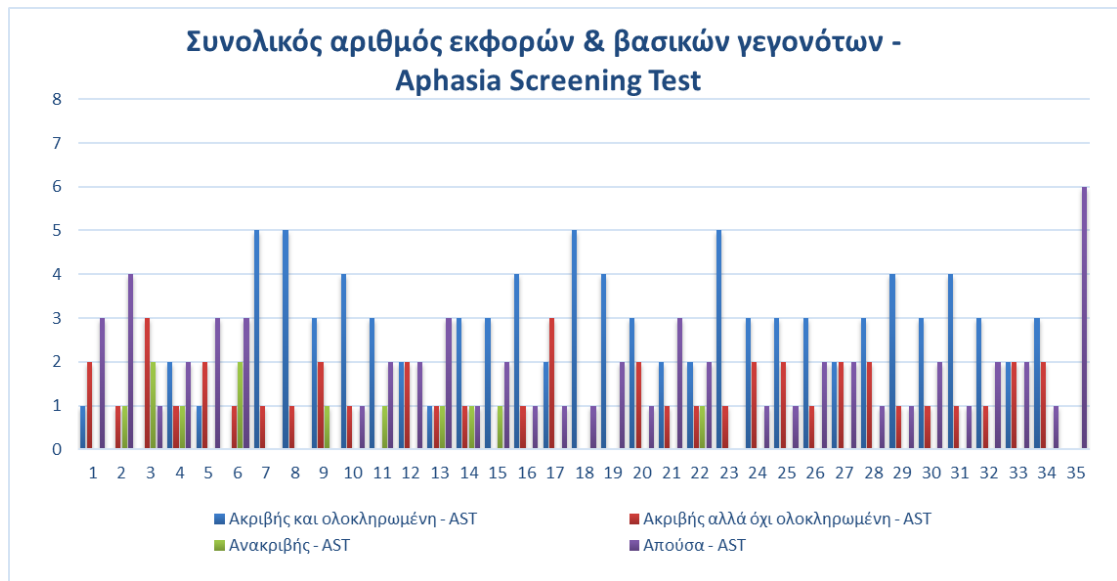
Στα παρακάτω διαγράμματα φαίνεται ο συνολικός αριθμός των εκφορών των κύριων γεγονότων για κάθε εικόνα ανά συμμετέχοντα. Τα γεγονότα έχουν καταταχθεί σε κατηγορίες απόκρισης ως: Ακριβή και ολοκληρωμένα, Ακριβή αλλά όχι ολοκληρωμένα, Ανακριβή, Απόντα.

Διάγραμμα 7: Παρουσιάζονται οι απαντήσεις των συμμετεχόντων σχετικά με τον συνολικό αριθμό εκφορών και βασικών γεγονότων μόνο για την εικόνα του Cookie Theft.

Διάγραμμα 8. : Παρουσιάζονται οι απαντήσεις των συμμετεχόντων σχετικά με τον συνολικό αριθμό εκφορών και βασικών γεγονότων μόνο για την εικόνα του Comprehensive Aphasia Test.

Διάγραμμα 9: Παρουσιάζονται οι απαντήσεις των συμμετεχόντων σχετικά με τον συνολικό αριθμό εκφορών και βασικών γεγονότων μόνο για την εικόνα του Aphasia Screening Test.

ΕΡΩΤΗΜΑ 3

Ποια είναι τα περιπλοκότερα και πολυπλοκότερα γεγονότα σε κάθε εικόνα;

Για την απάντηση του συγκεκριμένου ερωτήματος κατασκευάστηκε ένας πίνακας συχνοτήτων, που περιγράφει την πολυπλοκότητα και πολυπλοκότητα των γεγονότων κάθε εικόνας. Με βάση το ποσοστό της συχνότητας αναφοράς κάθε κύριου γεγονότος των συμμετεχόντων υπήρξε αξιολόγηση των γεγονότων και διαφοροποίηση τους ανά κατηγορία.

Στην **εικόνα Cookie Theft** το γεγονός που αναφέρθηκε λιγότερο από τους συμμετέχοντες είναι το νούμερο 6 το οποίο περιγράφει "το βάζο πέφτει" και δεν αναφέρθηκε από κανέναν συμμετέχοντα. Το γεγονός αυτό μπορεί να εξηγηθεί θεωρώντας ότι η πτώση του βάζου είναι δευτερεύον γεγονός το οποίο δεν παρατηρείται, δεν λαμβάνεται ως γεγονός και επομένως δεν αναφέρεται κιόλας. Συγκριτικά με την φράση "Η μαμά πλένει τα πιάτα", η πρώτη δεν περιέχει κάποιο μεταβατικό ρήμα που να δηλώνει ενέργεια και πρόσωπο που εκτελεί την ενέργεια. Η τελευταία φράση είναι αυτή που αναφέρθηκε περισσότερο από τους συμμετέχοντες, αφού πρόκειται για ένα κύριο γεγονός με σαφές υποκείμενο – ρήμα – αντικείμενο.

Στην **εικόνα του CAT** το γεγονός το οποίο αναφέρθηκε λιγότερο από τους συμμετέχοντες και ήταν ακριβές και ολοκληρωμένο ήταν το κύριο γεγονός 1 " Ο κύριος κοιμάται στον καναπέ". Όπως παρατηρήθηκε, πολλοί συμμετέχοντες δεν αναγνώριζαν ότι ο κύριος κοιμόταν αλλά αποκρίνονταν ότι απλώς κάθεται στον καναπέ του ή ότι κοιτάει το παιδί. Αυτό ωστόσο δεν μπορεί να συμβαίνει γιατί σε αυτή την περίπτωση δεν θα υπήρχε η φασαρία που προκαλεί η γάτα που έχει ανέβει στο ράφι επειδή ο κύριος αποκοιμήθηκε. Ενδεχομένως τα υποκείμενα δεν παρατήρησαν όσο έπρεπε το γεγονός την εικόνας ώστε να το συνδέσουν λογικά με την υπόλοιπη σκηνή ή δεν συνέλαβαν την κεντρική ιδέα της κατάστασης που απεικονίζεται. Το γεγονός που αναφέρθηκε περισσότερο από τους συμμετέχοντες σε ποσοστό 62,8% ήταν το κύριο γεγονός 3 "Γάτα πάει να πιάσει το ψάρι". Ενδεχομένως φαίνεται ότι αυτό το κύριο γεγονός εντοπίζεται πιο εύκολα και ξεκάθαρα στην εικόνα.

Στην **εικόνα του Aphasia Screening Test** το γεγονός που ανέφεραν λιγότερο οι συμμετέχοντες ήταν το κύριο γεγονός 6 "Το κορίτσι κρατάει παιχνίδι". Μόλις 2 συμμετέχοντες ανέφεραν συγκεκριμένα το γεγονός αυτό. Γίνεται αντιληπτό ότι λόγω των πολλών και πολύπλοκων πληροφοριών που περιέχει η εικόνα, σε διαφορετικούς χώρους, ο συμμετέχων δεν αναγνώρισε το γεγονός καθόλου, αφού δεν πρόκειται για μια ξεκάθαρη ενέργεια ή ρήμα δράσης και είναι στο εξωτερικό χώρο του σπιτιού. Επομένως παραλείπεται εντελώς δίνοντας προσοχή στα γεγονότα που αντιστοιχούν σε κύρια δράση. Χαρακτηριστικά το 97% των συμμετεχόντων ανέφερε το κύριο γεγονός "Η κυρία ετοιμάζει τη βαλίτσα". Αυτό εξηγείται αφού είναι το πρώτο γεγονός που εντοπίζει κάποιος καθώς κοιτάει την εικόνα για τους εξής λόγους: 1) το γεγονός αυτό συμβαίνει στον εσωτερικό χώρο του σπιτιού, άρα είναι πρώτο στο οπτικό πεδίο του παρατηρητή της εικόνας 2) το γεγονός περιέχει ρήμα δράσης – υποκείμενο – αντικείμενο.

Παρακάτω παρουσιάζεται αναλυτικά ο πίνακας με τα κύρια γεγονότα κάθε εικόνας ως προς τη συχνότητα απόκρισης των συμμετεχόντων:

COOKIE THEFT - ΒΑΣΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ							
	Γεγονός 1	Γεγονός 2	Γεγονός 3	Γεγονός 4	Γεγονός 5	Γεγονός 6	Γεγονός 7
	Frequency	Frequency	Frequency	Frequency	Frequency	Frequency	Frequency
Ακριβής και ολοκληρωμένη	29	29	18	4	7	0	17
Ακριβής αλλά όχι ολοκληρωμένη	0	2	11	15	10	0	3
Ανακριβής	3	1	2	9	1	0	0
Απούσα	2	2	1	5	16	32	15
APHASIA SCREENING TEST - ΒΑΣΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ							
	Γεγονός 1	Γεγονός 2	Γεγονός 3	Γεγονός 4	Γεγονός 5	Γεγονός 6	
	Frequency	Frequency	Frequency	Frequency	Frequency	Frequency	
Ακριβής και ολοκληρωμένη	10	15	22	21	13	12	
Ακριβής αλλά όχι ολοκληρωμένη	19	11	4	6	4	1	
Ανακριβής	4	1	5	0	1	1	
Απούσα	2	8	4	8	17	21	
COMPREHENSIVE APHASIA TEST - ΒΑΣΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ							
	Γεγονός 1	Γεγονός 2	Γεγονός 3	Γεγονός 4	Γεγονός 5	Γεγονός 6	Γεγονός 7
	Frequency	Frequency	Frequency	Frequency	Frequency	Frequency	Frequency
Ακριβής και ολοκληρωμένη	34	15	11	3	15	2	5
Ακριβής αλλά όχι ολοκληρωμένη	1	9	10	4	9	7	2
Ανακριβής	0	1	2	1	0	1	1
Απούσα	0	10	12	27	11	25	27

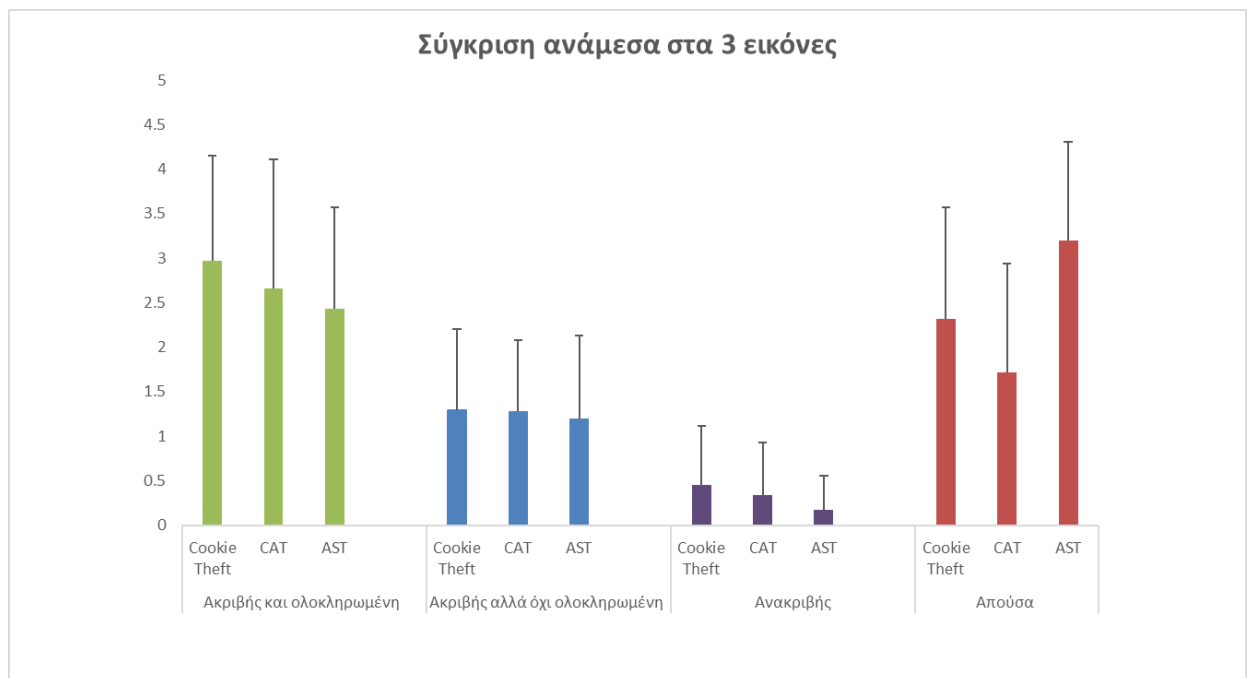
ΕΡΩΤΗΜΑ 4

Πως συγκρίνονται μεταξύ τους οι εικόνες βάσει των αποτελεσμάτων / αποκρίσεων των συμμετεχόντων;

Εφαρμόστηκε η στατιστική ανάλυση Friedman Test για να εξεταστούν οι διαφορές μεταξύ επαναλαμβανόμενων μετρήσεων των **απούσων αποκρίσεων** στα τεστ CookieTheft, AST, CAT ($n = 35$). Βρέθηκε η τιμή Chi-square = 34.74 η οποία ήταν και **στατιστικά σημαντική** ($p < .001$). Ομοίως εξετάστηκαν και οι διαφορές των **ακριβών και ολοκληρωμένων αποκρίσεων** μεταξύ των τεστ CookieTheft, AST, CAT ($n = 35$) όπου, όμως, **δεν εμφάνισαν στατιστικά σημαντικές διαφορές** ($p = .127$), όπως και για τις διαφορές των **ακριβών και όχι ολοκληρωμένων αποκρίσεων** μεταξύ

των CookieTheft, AST, CAT ($p = .613$), και τέλος, των ανακριβών αποκρίσεων μεταξύ των CookieTheft, AST, CAT ($p = .200$).

Έπειτα εφαρμόστηκε η στατιστική ανάλυση Wilcoxon Signed Ranks Tests για τη σύγκριση των ζευγαριών μεταβλητών. Στο ζευγάρι των τεστ των απύσων αποκρίσεων AST έναντι CookieTheft οι αρνητικές τάξεις ήταν στατιστικά υψηλότερα από τις θετικές $Z = -2.47$, $p = .014$. Στο ζευγάρι των απύσων αποκρίσεων CAT έναντι CookieTheft οι θετικές τάξεις ήταν στατιστικά υψηλότερα από τις αρνητικές $Z = -3.58$, $p < .001$ και, τέλος, στο ζευγάρι των απύσων αποκρίσεων CAT έναντι AST θετικές τάξεις ήταν υψηλότερα από τις αρνητικές $Z = -4.60$, $p < .001$.

Διάγραμμα 10: Στο παραπάνω διάγραμμα παρουσιάζεται η διαφορά στις αποκρίσεις των συμμετεχόντων μεταξύ των εικόνων στις 4 κατηγορίες.

ΕΡΩΤΗΜΑ 5

Υπάρχουν συγκεκριμένοι παράγοντες που ενδέχεται να επηρεάζουν τη απόδοση του ατόμου όσον αφορά την ικανότητα στον αφηγηματικό και περιγραφικό του λόγο στις 3 αυτές εικόνες;

Για τη διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στις μεταβλητές της έρευνας εφαρμόστηκε ο έλεγχος συσχέτισης του Spearman, αφού ελέγχθηκαν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του.

Βρέθηκαν στατιστικά σημαντικές συσχετίσεις μεταξύ των παρακάτω μεταβλητών:

Αρχικά, σημαντικές συσχετίσεις βρέθηκαν στα δημογραφικά στοιχεία:

Η ηλικία των συμμετεχόντων έχει στατιστικώς σημαντική συσχέτιση με τα έτη εργασίας, η κλίμακα άγχους (HADS) παρουσιάζει στατιστικώς σημαντική συσχέτιση με την κλίμακα κατάθλιψης (HADS). Το HADStotal είχε στατιστικώς σημαντική συσχέτιση με την κλίμακα άγχους και με την κλίμακα κατάθλιψης.

Η εικόνα CAT με το συνολικό αριθμό ακριβών και ολοκληρωμένων αποκρίσεων είχε στατιστικώς σημαντική συσχέτιση με το συνολικό αριθμό 'ακριβών και ολοκληρωμένων αποκρίσεων της εικόνας AST ($r(34) = -.45, p = .007$), καθώς και με την κλίμακα άγχους (HADS) των συμμετεχόντων ($r(34) = -.42, p = .012$).

Επίσης η εικόνα CAT με το συνολικό αριθμό απουσών αποκρίσεων είχε στατιστικώς σημαντική συσχέτιση με την κλίμακα άγχους (HADS) των συμμετεχόντων ($r(34) = -.42, p = .012$).

Η εικόνα AST με το συνολικό αριθμό 'ακριβών και όχι ολοκληρωμένων αποκρίσεων' είχε στατιστικώς σημαντική συσχέτιση με το γένος των συμμετεχόντων ($r(34) = -.45, p = .007$).

Η εικόνα AST με το συνολικό αριθμό 'ανακριβών αποκρίσεων' είχε στατιστικώς σημαντική συσχέτιση με το επίπεδο εκπαίδευσης των συμμετεχόντων ($r(34) = -.49, p = .003$), και τα έτη εργασίας ($r(34) = -.51, p = .002$).

Ακόμη, η εικόνα AST με το συνολικό αριθμό απουσών αποκρίσεων είχε στατιστικώς σημαντική συσχέτιση με το γένος των συμμετεχόντων ($r(34) = -.44, p = .008$).

Τα υπόλοιπα ζευγάρια μεταβλητών που συσχετίστηκαν δεν βρέθηκαν στατιστικά σημαντικά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ-ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Η παρούσα πτυχιακή έρευνα που πραγματοποιήθηκε στόχευσε στην ποιοτική και ποσοτική ανάλυση του περιγραφικού και αφηγηματικού λόγου ενηλίκων (ανδρών και γυναικών) που ανήκουν στο ηλικιακό εύρος 40-50 ετών.

Εν συντομία, όπως ήδη περιεγράφηκε, χρησιμοποιήθηκαν τα διαγνωστικά εργαλεία, MoCa και MMSE Test τα οποία έδωσαν μια εικόνα της γνωστικής κατάστασης των υποκειμένων που συμμετείχαν στην έρευνα. Επιπρόσθετα, χρησιμοποιήθηκε η κλίμακα Άγχους και κατάθλιψης (HADS) , για να εκτιμηθεί η ψυχική και ψυχολογική κατάσταση των συμμετεχόντων. Η συμμετοχή στην έρευνα και η λήψη του δείγματος λόγου έγινε φυσικά με συναίνεση των ιδίων συμμετεχόντων. Η διαδικασία μετά τη συναίνεση και τη χρήση των εργαλείων που αναφέρθηκαν ολοκληρωνόταν με την κυρίως δραστηριότητα , που ήταν η περιγραφή των τριών εικόνων των σταθμισμένων εργαλείων αξιολόγησης της Αφασίας (cookie theft , CAT , AST). Το δείγμα λόγου που παρείχε κάθε συμμετέχων στις περιγραφές των εικόνων ηχογραφήθηκε ώστε να μπορεί να πραγματοποιηθεί περαιτέρω ανάλυση.

Από την ανάλυση αυτή αναδύθηκαν δεδομένα και στοιχεία που αφορούν τον περιγραφικό λόγο υγιή ενήλικου ελληνικού πληθυσμού, τα οποία θα καταγραφούν σε μια βάση δεδομένων που περιλαμβάνει ηλικιακές νόρμες για την περιεκτικότητα του αφηγηματικού και περιγραφικού λόγου για τον ελληνικό πληθυσμό. Το δείγμα του λόγου εξετάστηκε βαθύτερα και συσχετίστηκε με ποικίλες μεταβλητές (εκπαιδευτικό υπόβαθρο , ψυχολογική κατάσταση, γνωστική κατάσταση, ηλικία , τόπος καταγωγής , χρόνος δαπάνης στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης , τρόπος ενημέρωσης , ανάγνωση βιβλίων, ιστορικό διαταραχής λόγου και ομιλίας, περιπλοκότητα και πολυπλοκότητα εικόνας) προκειμένου να εξεταστεί κατά πόσο οι παραπάνω παράγοντες επιδρούν στην ικανότητα των συμμετεχόντων για παραγωγή αφηγηματικού και περιγραφικού λόγου. Όλοι οι συμμετέχοντες βρίσκονταν σε άρτια σωματική, ψυχική και γνωστική κατάσταση.

Όσον αφορά την περιγραφή των τριών εικόνων , τα ευρήματα έδειξαν ότι οι συμμετέχοντες έκριναν ως πολυπλοκότερη εικόνα προς περιγραφή αυτή του Aphasia Screening Test ακολούθως την εικόνα του Comprehensive Aphasia Test και τέλος την

εικόνα Cookie Theft. Οι περιγραφικές αποκρίσεις αξιολογήθηκαν με βάση μια λίστα κύριων γεγονότων που ταξινομούνταν σε κατηγορίες απόκρισης.

Αν και τα δείγματα λόγου που πάρθηκαν ήταν λίγα, η στατιστική επεξεργασία των δεδομένων έδειξε ότι για τις τρεις εικόνες, οι τρεις κατηγορίες απόκρισης (ολοκληρωμένο γεγονός, ακριβές γεγονός αλλά όχι ολοκληρωμένο, ανακριβές γεγονός) δεν παρουσίασαν στατιστική σημαντική διαφορά με βάση τις αποκρίσεις των συμμετεχόντων. Σε μια ωστόσο κατηγορία (απόν γεγονός) παρουσιάστηκε στατιστικώς σημαντική διαφορά ανάμεσα στις εικόνες με βάση την απόκριση των συμμετεχόντων.

Οι διαφορές στις απύσες αποκρίσεις στα τεστ Cookie Theft, AST, CAT ήταν στατιστικά σημαντικές. Ομοίως, εξετάστηκαν και οι διαφορές των ακριβών και ολοκληρωμένων αποκρίσεων μεταξύ των τεστ Cookie Theft, AST, CAT όπου, όμως, δεν εμφάνισαν τελικά στατιστικά σημαντικές διαφορές, όπως και για τις διαφορές των ακριβών και όχι ολοκληρωμένων αποκρίσεων μεταξύ των Cookie Theft, AST, CAT.

Τέλος, οι αποκρίσεις των ανακριβών αποκρίσεων μεταξύ των Cookie Theft, AST, CAT δεν παρουσιάζουν στατιστικά σημαντική διαφορά.

Οι συμμετέχοντες πέτυχαν υψηλότερα σκορ απουσών αποκρίσεων στη εικόνα AST, έπειτα στην εικόνα COOKIE THEFT και τέλος στην εικόνα CAT.

Εν συντομία οι μεταβλητές εκείνες που παρουσίασαν συσχέτιση με την επίδοση των συμμετεχόντων στην ικανότητα περιγραφικού και αφηγηματικού λόγου ήταν η ηλικία, το φύλο, η ψυχολογική κατάσταση (άγχος και κατάθλιψη), το μορφωτικό επίπεδο καθώς και τα έτη εργασίας.

Πιο συγκεκριμένα, η εικόνα AST είχε στατιστικώς σημαντική συσχέτιση με το γένος των συμμετεχόντων, με το επίπεδο εκπαίδευσης των συμμετεχόντων, τα έτη εργασίας και την ψυχολογική τους κατάσταση. Η εικόνα CAT και οι αντίστοιχες επιδόσεις των συμμετεχόντων σε αυτή, εμφανίζουν συσχέτιση μόνο με την επίδοση στην κλίμακα άγχους και κατάθλιψης (HADS). Τέλος η εικόνα Cookie Theft εμφανίζει μόνο συσχέτιση με την διακύμανση της ηλικίας των συμμετεχόντων. Οι υπόλοιπες μεταβλητές δεν παρουσίασαν καμία σημαντική στατιστική συσχέτιση με την επίδοση της ικανότητας του περιγραφικού και αφηγηματικού λόγου των υποκειμένων. Με

μεγαλύτερο δείγμα συμμετεχόντων θα μπορούσαμε να παρατηρήσουμε και ενδεχόμενη συσχέτιση των υπολοίπων μεταβλητών.

Η έρευνα που διεξήχθη θα είχε ενδιαφέροντα πορίσματα με την χορηγήσή της και σε ασθενή πληθυσμό. Μιλώντας για ασθενή πληθυσμό αναφερόμαστε σε άτομα με άνοια ή Alzheimer , αφασία , κρανιοεγκεφαλική κάκωση και άλλες συναφείς νευρολογικές και νευροεκφυλιστικές διαταραχές. Τα δεδομένα αυτής της έρευνας θα μπορούσαν να συγκριθούν με τις ήδη υπάρχουσες νόρμες και να δημιουργηθεί μια βάση δεδομένων και για ασθενείς.

Επιπρόσθετα θα μπορούσε να γίνει ποιοτική και ποσοτική σύγκριση του αφηγηματικού και περιγραφικού λόγου μεταξύ ασθενή και υγιή πληθυσμού. Η διεξαγωγή της έρευνας θα μπορούσε επίσης να βασιστεί σε ένα επαρκές και ισόποσο δείγμα από άντρες και γυναίκες.

Σκοπός της θα ήταν η διερεύνηση των παρουσών ερευνητικών ερωτημάτων ανάμεσα σε άντρες και γυναίκες της ίδιας ή διαφορετικής ηλικίας. Ενδιαφέρον θα παρουσίαζε η έρευνα αν διεξαγόταν με την χορήγηση έγχρωμων εικόνων. Οι ίδιες χορηγήσεις και αναλύσεις θα επαναλαμβάνονταν , χορηγώντας όμως έγχρωμες τις τρεις εικόνες, εφόσον το φάσμα των χρωμάτων του οπτικού ερεθίσματος θα δημιουργούσε διαφορετική συναισθηματική διέγερση στους συμμετέχοντες που θα αποτυπωνόταν στον εκφραστικό τους λόγο.

Μια έγχρωμη εικόνα μπορεί να μετατρέψει ένα γεγονός που διαδραματίζεται σε δύσκολο ή εύκολο προς διάκριση και λεκτική περιγραφή. Εναλλακτικά, η έρευνα θα μπορούσε να υλοποιηθεί διαχωρίζοντας του εξεταζόμενους παράγοντες (μορφωτικό επίπεδο , γνωστική κατάσταση , συναισθηματική κατάσταση) και κατηγοριοποιώντας τους συμμετέχοντες με βάση τις επιδόσεις τους στις χορηγήσεις-τεστ. Με αυτό τον τρόπο θα γινόταν σαφές πώς κάθε παράγοντας επιδρά στον αφηγηματικό και περιγραφικό λόγο των συμμετεχόντων.

Τέλος ,μια πιο απαιτητική διαδικασία για τους εξεταζόμενους θα μπορούσε να ήταν η περιγραφή των εικόνων σε συνεργασία με ένα δεύτερο υποκείμενο. Η παρούσα ιδέα θα είχε χρησιμότητα στην αξιολόγηση τόσο των πραγματολογικών δεξιοτήτων των υποκειμένων όσο και της περιεκτικότητας του λόγου τους. Αυτά τα ευρήματα θα συμβάλλουν όχι μόνο στην αξιολόγηση αλλά και στην στοχοθέτηση πιθανής ομαδικής

θεραπείας. Οι παραπάνω ερευνητικοί στόχοι υπόσχονται σημαντικές ωφέλειες στην επιστήμη της Λογοθεραπείας διότι όχι μόνο θα κατασκευαστούν χρήσιμα εργαλεία αξιολόγησης και θεραπείας που θα καινοτομούν στο συγκεκριμένο πεδίο αλλά θα συμβάλλουν και στην δημιουργία προγραμμάτων που θα είναι αποτελεσματικότερα στην βελτίωση της ποιότητας ζωής των ανθρώπων που χρειάζονται τις υπηρεσίες της επιστήμης της Λογοθεραπείας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α. (ΚΥΡΙΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ)

ΕΙΚΟΝΑ 1. COOKIE THEFT:

1	Γυναίκα πλένει πιάτα
2	Νεροχύτης πλημμύρισε
3	Αγόρι στο σκαμνί/σκαμπό
4	Παιδιά κλέβουν μπισκότα
5	Κορίτσι φτάνει μπισκότο
6	Βάζο πέφτει
7	Γυναίκα δε το παρατηρεί

ΕΙΚΟΝΑ 3. AST

1	Γυναίκα φτιάχνει βαλίτσα
2	Άντρας κρατάει βαλίτσες
3	Άντρας πάει στο αυτοκίνητο
4	Το αυτοκίνητο είναι έξω από το γκαράζ
5	Οικογένεια πάει ταξίδι
6	Κορίτσι κρατάει παιχνίδι
7	Κορίτσι έχει κουβαδάκι

ΕΙΚΟΝΑ 2. CAT

1	Άντρας κοιμάται στη πολυθρόνα
2	Παιδί παίζει με αυτοκίνητο
3	Γάτα πάει να πιάσει το ψάρι
4	Βιβλία πέφτουν στο κεφάλι του άντρα
5	Παιδί προειδοποιεί τον άντρα
6	Ο άντρας δε δίνει σημασία

Τα γεγονότα αξιολογήθηκαν και κατατάχθηκαν σε κατηγορίες ως προς την απόκριση των συμμετεχόντων **στην ακρίβεια και πληρότητα τους:**

- 1) Ακριβής και ολοκληρωμένη
- 2) Ακριβής αλλά όχι ολοκληρωμένη
- 3) Ανακριβής
- 4) Απούσα

Βιβλιογραφικές Αναφορές

1. Microlinguistic Processes that Contribute to the Ability to Relay Main Events: Influence of Age , [Gilson J. Capilouto](#),* [Heather Harris Wright](#), and [Katherine McComas Maddy](#)
2. Neuropsychol Dev Cogn B Aging Neuropsychol Cogn. 2016 Jul; 23(4): 445–463. Published online 2015 Dec.
3. Jelena Kuvač Kraljević, Ana Matic & Karolina Lice (2019): Putting the CAT-HR out: key properties and specificities, Aphasiology, Published online: 17 Aug 2019.
4. [Surbhi S](#) , Difference Between Objective and Subjective , Published online: April 4, 2016 .
5. Reliability of main event measurement in the discourse of individuals with aphasia
Gilson J. Capilouto ,University of Kentucky, Lexington, KY, USA
Heather Harris Wright Arizona State University, Tempe, AZ, USA
Stacy A. Wagovich, University of Missouri-Columbia, Columbia, MO, USA
6. Cummings, L. (2019) ‘Describing the cookie theft picture: Sources of breakdown in Alzheimer’s dementia’, Pragmatics & Society, 10 (2): 151-174.
7. Boston Diagnostic Aphasia Examination , published online: Science Direct
8. Janet Webster & Julie Morris,Communicative informativeness in aphasia: Investigating the relationship between linguistic and perceptual measures.
9. Current assessment practices, published online: Australian Aphasia Rehabilitation Pathway.
10. Jana Holsanova , Dynamics of picture viewing and picture description , 2006
11. Lindsey Getz , MMSE vs. MoCA: What You Should Know, published online: Today’s Geriatric Medicine
12. Hameister, Inga & Nickels, Lyndsey (2018). The Cat in the Tree – Using picturedescriptions to inform our understanding of conceptualisation in aphasia. *Journal Language, Cognition and Neuroscience*.
13. Dionysios Tafiadis, Antonia Mperde1, Xristianna Panagiotou1, Maria Tafiadi2 and Eupraxia Tsanoua3 , The Aphasia Screening test (A.S.T.): a pilot study, and validation of the test for the Greek Aphasic population, Published: Annals of General Psychiatry, 17 April 2008

14. Pritchard, M., Hilari, K., Cocks, N. and Dipper, L. (2017). Reviewing the Quality of Discourse Information Measures in Aphasia. *International Journal of Language and Communication Disorders*, 52(6), pp. 689-732.
15. Janice Kay, Ruth Lesser & Max Coltheart, *Psycholinguistic assessments of language processing in aphasia (PALPA): An introduction*, Pages 159-180 | Published online: 29 May 2007
16. Karian et al., *Δοκιμασία κατονομασίας της Βοστώνης (Boston Naming Test)* 2001, ελληνική έκδοση Simos et al., 2011a, 2011b
17. Γεωργοπούλου Χ. Σταυρούλα, Ph.D, *Μεθοδολογία Έρευνας και Ανάλυση στη Λογοπαθολογία-Εφαρμογή στην τεκμηριωμένη Πρακτική*, Πάτρα, 2013
18. Elizabeth Rochon,* , † Eleanor M. Saffran, †, ‡ Rita Sloan Berndt, § and Myrna F. Schwartz † , Quantitative Analysis of Aphasic Sentence Production: Further Development and New Data , *Brain and Language* 72, 193–218 .
19. Tuijl, JP; Scholte, EM; de Craen, AJM; van der Mast, RC (2012). "Screening for cognitive impairment in older general hospital patients: comparison of the six-item cognitive test with the Mini-Mental Status Examination". *International Journal of Geriatric Psychiatry*. **27** (7): 755–762
20. Bjelland, I; et al. (2002). "The validity of the Hospital Anxiety and Depression Scale. An updated literature review". *Journal of Psychosomatic Research*. 52 (2): 69–77.
21. S.J. Hayflick, M. Hartman, J. Coryell, J. Gitschier, and H. Rowley Brain MRI in Neurodegeneration with Brain Iron Accumulation with and without PANK2 Mutations *AJNR Am J Neuroradiol* , June 2006
22. Otfried Spreen, Anthony H. Risser, in *Acquired Aphasia (Third Edition)*, Assessment of Aphasia , 1998
23. Goodglass, H., Kaplan, E., & Barresi, B. (2001). *Boston diagnostic aphasia examination*. Philadelphia, PA: Lippincott, Williams & Wilkins.
24. Brandy L. Callahan Joël Macoir Carol Hudon Nathalie Bier Nancy Chouinard Méliissa Cossette-Harvey Nathalie Daigle Catherine Fradette Lise Gagnon Olivier Potvin, Normative Data for the Pyramids and Palm Trees Test in the Quebec-French Population, *Archives of Clinical Neuropsychology*, Volume 25, Issue 3, Pages 212–2171 , May 2010,

25. Evans, J. D. (1996). *Straightforward statistics for the behavioral sciences*. Pacific Grove, CA: Brooks/Cole Publishing.